

BRAZINSKAI SUSITINKA LIETUVIUS

IKI TEISMO, UŽ NELEGALŲ ĮVAŽIAVIMĄ, PALEISTI UŽ UŽSTATĄ

— Mama, skubėk prie telefono, kalba Amerika, — susijaudinęs šaukia pro langą septynmetis Sauliukas.

Pribėgus prie telefono, pasirodo, kad "Amerika" yra Dirvos redaktorius iš Clevelando.

— Jūrate, ar Brazinskai dar yra pas jus?

Prieš Brazinskių atvežimą į Venezuelą, Dirvos redaktorius padėjo man užmegsti svarbų kontaktą per ALT pirm. Dr. Bobelį. Apie Brazinskių įtaisymą Venesueloje Dirva žinojo beveik tą patį dieną, kai Brazinskai pas mus atvyko. Sunku, oi kaip sunku yra profesionalui žurnalistui — ir dar redaktoriui — tokią žinią turėti rankose jos neskelbti! Buvo tačiau aišku, kad pradedant naują gyvenimą, ty la yra geriausias Brazinskių sąjungininkas.

Nevisada tenka tylėti. Kartais tos pačios Brazinskių padėties legalizavimo priežastis, kurios prieš savaitę liepė laikyti kietai užčiauptas lūpas, verčia staugi šį tą prasitarti.

★

Brazinskių ištraukimas į laisvę susivedė į keletą savaitėjų intensyvios krizės, kurios metu aktyviesiems dalyviams teko ištisomis naktimis nemiegoti pravedant telefoninius pasitarimus tarp trijų kontinentų, ir ištisomis dienomis bėgioti vykdant nakties metu sutartus ėjimus. Pilnas tų kelių savaitėjų aprašymas prašoktu, savo epizodais Batmano nuotykių serijas — to pilno aprašymo greičiausiai niekada negalėsiu padaryti. Kelių, jei ne keliolikos valstybių labai aukšti pareigūnai neretai savo viso gyvenimo karjerą pastatė ant kortos asmeniškai bandydami Brazinskams padėti. Nie kada nenuvokiau, kad Lietuva ir lietuviai tiek daug simpatijų gali sukelti įtakingiausiuose įvairių valdžių sluoksniuose. Niekad nebūčiau įspėjusi, kiek daug gilaus mūsų dėkingumo vertų žmonių gali atsirasti įvairiausiose tautose.

Minint paskutiniųjų kelių savaitėjų įvykius, iš daugybės aktyvių vaikėjų galiu paminėti vos keletą. Pirmosios dvi vietos be abejo priklauso Balfo pirm. Marijai

Rudienei ir Venezuelos lenkų kolonijos pirmininkui Feliksui Zubrui.

Ladies first. Marija Rudienė Dirvos skaitytojų daugumai iki šiol išrodė, kaip stipriai sroviniai užsiangažavusi Amerikos lietuvė. Čia tenka pastebėti, kad Brazinskių reikalas įdomiai nuo pat pradžios sujungė įvairių srovių išeivijos lietuvių dviejų žmonių gelbėjimo veiklai ir lygiai, kaip Dirvos redaktorius turėjo užmiršti, kad jis yra žurnalistas, Marija Rudienė turėjo atsipalaiduoti nuo srovinės veiklos varžtų. Iš įdomesnių epizodų, tenka paminėti, jog įvedus Brazinskius į lėktuvą kuriuo jie išsrido iš Turkijos, vietos žurnalistai rašė, kad jiems nepavykė identifikuoti paslaptingą nežinomos šalies agentą, kuris Brazinskius išsivežęs. Kaip būtų nustebę žurnalistai, jei būtų sužinoję, kad tas "agentas" vadinosi Marija ir dirbo ne kuriai nors šaliai, o baltų savi-

JURATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

tarpinės pagalbos draugijai!

Kitas įdomus epizodas buvo tuomet, kai Marija Rudienė be pilnų dokumentų pravedė Brazinskius pro vieną imigracijos įstaigą, lydimą iš priekio ir užpakalio pilnos Aeroflot įgulos. Anot pasakojimo, ruseliai taip skubėję patys per imigraciją greičiau praeiti, kad jų spaudimas pagreitino ir palengvino drauge ėjusių Brazinskių greitą pravedimą.

Trečias epizodas lietė pačią kelionę į Venezuelą. Teko tranzitu sustoti kraštuose, kuriuose — sovietams pareikalavus Brazinskių — dar visko galėjo būti. Įtempimas buvo nemažas. Važiudamas keleivių pasitikti į aerodromą, mūsų geras draugas Feliksas Zubras manęs klausė, kaip atpažinti poniją Rudienę.

— Ta, kuri tau atrodys labiausiai "gringa" iš visų keleivių bus ponija Rudienė, — paaiškinau, nes Pietų Amerikos standartais ponija Rudienė yra lengvai atpažįstama iš "made in USA" rūbų.

Kaip tyčia, žinodama, kad ją bandys tokiu būdu atpažinti, ponija Rudienė dėvėjo būdingus pietų Italijos moterims juodus rūbus. Kelionės metu, ją būtų buvęs galima palaikyti portugale, ar pietų itale, bet jokių būdu ne amerikiete.

— Tai dar gerai, kad atpažinau Brazinską iš nuotraukų, — barė mane tą patį vakarą Zubras.

Lenkų kolonijos pirmininkas Feliksas Zubr yra gimęs ir augęs Lietuvoje, bet jis man visada pabrėžia kalbėdamas puikiai lietuvių kalba:

— Aš nesu sulenkėjęs lietuvis. Aš esu tikras lenkas — mano tėvas yra kilęs iš pietų Lenkijos.

Pamačiusi kunigaikštiską

ką herbą Zubrų namuos, kartą priminiau, kad pirmasis pietų Lenkijos jotvingis pasirašęs po sunkios kovos taikos sutartį su iš pietų užplūstančiais slavais buvo kunigaikštis Zubras. Tai galima lengvai patikrinti Lietuvių Enciklopedijoje. Feliksas Zubras juokėsi, bet neišsigynė.

Vardan brolių jotvingių ir dėka paties Zubro nusistatymo bei idealistinio būdo, Venezuelos lenkų kolonijos pirmininkas yra drauge aktyvus ir mėgiamas lietuvių kolonijos narys, daug kartų parėmęs pinigais, darbu ir atsilankymais lietuvišką veiklą Venesueloje. Net Vilniaus krašte kadaise nukentėjęs ir kalėjime sėdėjęs už lietuviškų mokyklų steigimą mokytojas Stasys Jankauskas, ir tas pripažįsta, kad Feliksas Zubras yra pagarbos vertas žmogus.

Kai prieš pusantų metų trys Venezuelos lietuviai — Henrikas Gavorskas, Juozas Menkeliūnas ir Juozas Kukanauza — nutarė žūt būt ištraukti Brazinskius iš Turkijos, jie kreipėsi į Feliksą Zubrą ir stačiai iš jo pereikalavo, kad jis įvykdytų stebuklą. Zubras stebuklus įvykdyti moka, bet kiek jis tam reikalui pašventė savo laiko, darbo ir rūpesčio — tą žinome tiksliai tie, kurie visą jo darbą savo akimis sekėme. Paminėtina tiksliai tiek, kad neįmanomas atsiekti tikslas buvo atsiektas, ir, kad toks dalykas savaime neįvyko.

Daug venezueliečių nuširdžiai Feliksui Zubrui padėjo. Iš jų ypač yra paminėtinas žurnalistas ir Demokratijos Gynybos Komiteto Pirmininkas Felix Martinez Suarez. Kaip tiksliai abu Feliksai, bendrom jėgom, tas neišspaudžiamas visas paskutiniu momentu visgi išspaudė. Į abu Feliksus turėtų suplaukti mūsų visų dėkingumas.

★

Pasikalbėjimuose su Brazinskais man buvo šiurpu apsižiūrėti, kiek mažai jie žinojo ir suprato apie jų gelbėjimo veiklą ir jų dabartinę padėtį. Nesistebėjau: šeši metai kalėjimo išvysto savitą nepasitikėjimą

(Nukelta į 3 psl.)

KAS BŪTŲ, JEI... HELSINKIO AKTAS NEEGZISTUOTŲ?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Rugsėjo 11 man teko garbė dalyvauti Korp! Neo-Lithuania Brooklyne, N. Y. suruoštam simpoziume Helsinkio padariniams įvertinti. Simpoziumui vadovavo prof. dr. B. Nemickas, kuris pats ta tema yra rašęs Aiduose, ir jame dalyvavo Bendruomenės ryšininkas Washingtone Algimantas Gureckas ir žinomas frontininkų veikėjas, Lietuvos Laisvės Komiteto, kuris yra Pavergtųjų Tautų asamblėjos padalinis, pirmininkas Vytautas Vaitiekūnas. (Reikia tikėtis, kad judvieju kruopščiai paruošti referatai bus paskelbti jiems artimesnėje spaudoje). Nuomonių skirtumas nebuvo toks didelis, kad moderatorių negalėtų jų subendrinti. Anot jo:

Aktas laikytinas smūgiu laisvinimo bylai, kurį mums patiems vargu ar būtų politiškai gudru propaguoti. Juo labiau, kad kiek tai liečia JAV, duotą smūgį atsivėrė pabaltiečių pastangomis pravesta abiejų kongre-

so rūmų rezoliucija, nepripažįstanti prijungimo. Nemažos reikšmės gali turėti Belgrado "Follow up" konferencija, kur laukta daug sovietų priekaištų amerikiečiams už Akto principų nesilaikymą ir tenka būkštauti dėl menko amerikiečių jai pasiruošimo. Šiuo atveju mūsų talka specialiam atstovų rūmų komitetui yra būtina. Sienų status quo iš paties Akto lieka neaiškus, nors jį reikia laikyti pastangomis jas stabilizuoti. Negalima paneigti ir galimos Akto (jo plataus skyriaus apie žmonių ir tautų teises) įtakos pačioje Sovietų Sąjungoje, nors vieneri metai yra per trumpas laikas bet kokiom tvirtom išvadam pasidaryti. Koks būtų sienų statusas. Aktas neturėtų sustabdyti laisvinimo kovos ir pastangų, kurioms ir toliau lieka įvairių galimybių.

Kaip matome, visi simpoziumo dalyviai buvo gerokai nutolę su karingų Barzduko, Gečo, Nainio, J. Gliau-

dos (Drauge) ir R. Daigūno (Dirvoje) straipsnių bei pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pareiškimo, kad "Helsinkyje pasirašytas yra gėdos aktas ir jo pasirašymo diena mūsų tautai yra dar viena gedulo diena"....

★

Prisiminus 'gedulo dienas'... Viena iš jų buvo spalio 9-toji. Tą 1920 m. dieną lenkai pagrobė Vilnių. Atgal žiūrint, galima konstatuoti, kad to nebūtų įvykęs, jei didžioji Vilniaus krašto gyventojų dalis būtų susipratę lietuviai, o nelaikytų save lenkais ar 'tutečiais'. Tai veda prie minties, kad benagrindami Helsinkio Akto teises plonybes, mes dažnai pamirštame pagrindinį tautos uždavinį — išlaikyti krašte lietuviybę, be kurios nieko nepadės ir tvirčiausi teisiniai 'nepripažinimai'.

Už tat simpoziume perskaičiau Helsinkio Akto pla-

(Nukelta į 2 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apkūvalga*

Teroristai ar herojai? Ši klausimą vėl iškėlė užpėreita savaitgalį įvykęs Kroatijos nepriklausomybės šalininkų įvykdytas TWA lėktuvo pagrobimas, kuris būtų pasibaigęs, gali sakyti laimingai, jei ne paliktos bombos sprogdimas, policijai bandant ją išardyti. Vienas policininkas buvo užmuštas ir 3 sužeisti.

Tikslui, žinoma, galime tik simpatizuoti. Kroatijos likimas Jugoslavijos sudėtyje yra nepavydėtinas ir negali būti jokios abejonės, kad ji turėtų būti nepriklausoma. Piktiausia, kad ją engia ne kokia super-galybė kaip Sovietų Sąjunga, bet kaimynai serbai, kurie patys bijo sovietų intervencijos. Tuo tarpu vadinami Vakariai yra apsisprendę, kad Jugoslavija, nors ir komunistinė, yra palaikytina dabartinėje formoje, kol ji priešinasis sovietų užmačioms ją paversti savo satelitu. Tokioje situacijoje vienintelis galimas Kroatijos sąjungininkas gali būti tik Sovietų Sąjunga, siekianti praplėsti savo įtaką iki Adrijos jūros. Kažkas panašaus į prielaidą, kad sovietai būtų suinteresuoti atiduoti mums Vilnių. Ir su tokiu rezultatu: Vilnius jūsų, Kaunas mūsų!

Kroatų nacionalistams atrodo, kad neteisybė turėtų būti pataisyta iš Vakarų pusės. Todėl jų tikslas buvo ją garsiai priminti. Grynai techniškai žiūrint, planas buvo neblogas, bet ar rezultatai pateisino pastangas ir aukas? Tiesa, 5-ki didieji JAV laikraščiai atspausdino jų 'manifestą' ir davė papildomų žinių apie Kroatiją. Bet kiek žmonių turėjo kantrybės skaityti pusės puslapio manifestą? Daugumas daugiau domėjosi keleivių bei patarnautojų pergyvenimais negu Kroatijos problema.

Būdami panašioje situacijoje, su simpatija prisiminime keletą faktų. Faktinai serbai ir kroatai yra vienos slavų kilmės, panašios ir jų kalbos. Skirtumas tarp jų toks, kad Kroatija iki pirmo pasaulinio karo buvo Austrijos-Vengrijos provincija su didesne vokiečių kultūros įtaka ir kroatų dauguma yra katalikai. Stačiatikiai serbai jau seniau besidžiaugia nepriklausomybe, žymiai daugiau priešinosi naciams, užėmusiems jų kraštą anrojo pausulinio karo metu. Kroatai su naciais daugiau bendravo. Jos valdovas iš vokiečių malonės Ante Pavelič sudarė nacių partijos pavyzdžių savo politinę organizaciją 'Ustaša'. Teigiama, kad ji išžudė apie 100,000 serbų, kas negalėjo padėti geresniam sugyvenimui po karo. Negali stebėtis, kad dėl viso to ne toli 5 milijonų kroatų jaučia labai blogai ir jų politiniai emigrantai jaučia pareigą tęsti kovą toliau.

1971 metais Kroatijos nacionalistai nužudė Jugoslavi-

jos ambasadorių Švedijoje ir pagrobė lėktuvą reikalavo juos išleisti. Švedijos vyriausybė juos išleido į Ispaniją, iš kur jie persikraustė į Paragvajų. Čia jie norėjo nužudyti Jugoslavijos ambasadorių Paragvajuje, bet vietoje jo nužudė ... Uragvajaus ambasadorių. Iš savo pusės Jugoslavijos slaptoji policija nepraleidžia geresnės progos nenužudyti emigrantinius veikėjus. Ji turi du priešus: kroatų nacionalistus ir pačių serbų rezistentus, besipriešinančius komunistiniam Tito režimui.

Amerikos viešoji opinija daugiau su pasipiktinimu negu simpatija palydėjusi kroatų žygius, žymiai palankiau sutiko pabėgusių sovietų lakūną lt. Viktorą Belenko. Jam pasisekė pabėgti su slaptingiausiu sovietų kariniu lėktuvu MIG-25. Tas galįs skristi 1,852 mylias per valandą, kas laikoma rekordu naikintuvų tipo lėktuvams. Tiesa, amerikiečių SR-71 nuskrido 2,200 mylių per valandą, bet jis skiriamas tik žvalgybai, bet ne kautynių tikslams. Geresnis susipažinimas su MIG-25 galės plačiau nušviesti sovietų technologijos pažangą. Anks tyvesni sovietų naikintuvai, kaip MIG-21, nors ir buvo greiti, tačiau toli gražu negalėjo lygintis su amerikiečių lėktuvais. Jų pilotai nematė kas dedasi užpakalyje ar virš jų, kas būtinai reikalinga oro kautynėse.

Tomis techniškomis detalėmis JAV daugiau domisi, negu lakūno pasaulėžiūra, paskatinusia jį bėgti. O toji labai paprasta: 'Sovietų Sąjungoje nėra jokios laisvės. Niekas nepasikeitė nuo caro laikų. Ten gali tik užtrokšti. Tiesa pasakoma tik geriant vėdą su draugais...'

Tuo tarpu Kissingeris savo 'žingsnis po žingsnio' diplomatią praktikuoja Afrikoje. Kaip paprastai tokiais atsitikimais, visi suinteresuoti skelbia, kad nenusileis, tačiau privačiai yra linę pasiderėti. Pietų Afrikos ministras pirmininkas Vorsteris po pasikalbėjimo su Kissingeriu, rado reikalo pa-

reikšti, kad 'Amerika yra laisvojo pasaulio vadas, o aš esu dalelė laisvojo pasaulio, už tat Amerika yra ir mano vadas.' Kad įrodžius savo paklusnumą, Vorster žada greičiau paskelbti Pietų Vakarų Afrikos-Nambijos nepriklausomybę, greičiausia kitų metų gale, ir paspausti Rodeziją. Kad nuraminti 275,00 Rodezijos baltųjų, Kissingeris planuoja sudaryti 1.5 - 2 milijonų dolerių fondą, kurį turėtų sudėti JAV ir Vakarų Europos valstybės. Tas fondas garantuotų baltųjų nuosavybę nusavinimo atveju. Tai tam, kad baltieji nekotvotų ir viską metę nebėgtų. Dabar Kissingeris turi įtikinti penkias juodųjų valstybes, kad jo planas yra šiuo metu pats geriausias ir joms naudingiausias. Tai ne lengvas uždavinys, nes visu pirmą jos pačios nėra vieningos, o be to jų remiami juodųjų sąjūdžiai Rodezijoje ir Nambijoje irgi nesutinka savo tarpe. Rodezijoje jų yra net 3.

Artimuosiuose Rytuose Kissingerio 'žingsnis po žingsnio' diplomatią buvo labai vaisinga. Izraelis niekada nesijautė taip saugiai kaip dabar. Jo politikai net mano, kad šiuo momentu net būtų verta sušaukti Ženevos konferenciją, kurios dar visai neseniai bijota. Tai dėl to, kad dviejų svarbiausių Izraelio priešų — Egipto ir Sirijos — santykiai yra pairę su sovietais, o beto Sirija yra labai užsiangažavusi Libane, kur ji kartu ... su Izraeliu remia krikščionis.

Tuo tarpu Egiptas prie Libijos sienos sutelkė dvi savo divizijas, sutvarkytas sovietų pavyzdžiu (apie 11,000 vyrų kiekviena). Be to, jis ten pasiuntė ir kelias MIG-23 eskadriles. Libija trečdalį savo 25,000 vyrų armijos laiko pasienyje, atseit, apie 8,000 ir 100 sovietinių tankų. Nuo 1974 m. Libija daug ginklų nupirko Sovietų Sąjungoje, tačiau egiptiečiai laikomi daugiau prityrusiais ir todėl pranašesniais.

Pačioje Libijoje, kuri teturi per 2 milijonus gyventojų, 300,000 egiptiečių sudaro didžiausią svetimšalių koloniją. Santykiai tarp abiejų tautų yra labai geri ir tiek Libijoje, tiek ir Egipte, niekas nenori tikėti į karo galimybę. Žmonės dabartinį konfliktą laiko tik nesusipratimu tarp vadų.

KAS BŪTŲ, JEI HELSINKIO AKTAS

(Atkelta iš 1 psl.)

tų 7-tą skyrių apie žmonių teises iš Lietuvoje leidžiamo Valstiečių laikraščio, prašydamas pagalvoti kokį įspūdį jis galėjo padaryti ne tik į eilinius skriaudžiamus žmones, bet ir sovietinius pareigūnus — lietuvių, kurie visai normaliai nori didesnės laisvės savo iniciatyvai ir didesnės atsakomybės. Visai teisingai man buvo atkirsta, kad gražių žodžių neturėjo ir Stalino konstitucijoje ir Jaltos susitarime. O vis dėlto man norisi tikėti, kad jų kartojimas gali skambėti lietuvių ausyse kaip graži muzika. Sakau muzika, nes menininkai paprastai anksčiau išreiškia laisvės troškimą negu politikai. Juk ir mūsų Maironis giedojo 'Jau slava sukilo' tada, kada 'realistai' ne tik nesvajavo apie nepriklausomybę, bet ir mažiausią autonomiją. Kas 1914 metais tikėjosi Vasario 16-tosios? Žinia, tai daugiau nujautimo dalykas negu mokslu ar logika pagrįsto įrodinėjimas. Kaip ten būtų, jau evangelijoje parašyta, kad pradžioje buvo ŽODIS...

Į simpoziumą įsijungus ir klausytojams, man atėjo į galvą klausimas, kuris, atrodo, galėtų padėti įvertinti

tą Aktą. Būtent, kas gi būtų, jei aktas neegzistotų?

Iš Gurecko ir Vaitiekūno analizė išėjo, kad amerikiečiai ir toliau varytų dabartinę politiką t. y. siektų galimai geresnių santykių su sovietais. Sovietai ir toliau gautų paskolas Vakaruose, kaip iki to Akto.

Vaitiekūnas prileido, kad Aktas sustiprino satelitų pozicijas, man atrodo, kad galima teigti, jos ir sovietai Lietuvoje kiek sušvelnino savo laikyseną bent privačios komunikacijos srityje. Žinia, tai tik mažas lašas jūroje, kuris kaip ir viena kregždė dar nereiskia pavasario. Norintiems tačiau politikuoti patartina vietoje pelenų ant savo galvos bėrimo niekados neužmiršti seno Niccolo Mechia-velli (1469-1527) patarimo, kurį Adomas Mickevičius pasirinko motto savo Konradui Valenrodiui:

"Jūs todėl turite žinoti, kad kovoti galima dvejopai ... reikia būti lape ir liūtu."

SENIOR CITIZENS

STUDIO AND 1 BEDROOM APARTMENT FOR \$97.00 TO \$145.00 PER MONTH, INCLUDES ALL UTILITIES. ALLAN TOWERS 313-962-5292. PARKVIEW PLACE 313-964-4999. ELMWOOD TOWERS 313-964-6577 (37-40)

GERIAUSIA DOVANA BET KOKIA PROGA

Rasite pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MOKSLO SUPOLITINIMAS SOVIETIJOJE

Kiekvienos diktatūros naturalus siekis — absoliutus viešpatavimas. Nenuostabu, kad per visą bolševikinę diktatūros laiką, režimas siekė palemžti viską į savo kontrolę. Taip paglemžė meną, literatūrą. Paglemžė ri mokslą; pavertė jį savo politikos žaisliuku. Mokslas turi būti centralizuotas ir paklusti režimui. Šis momentas itin ryškiai matomas mokslinių disertacijų vertinimuose ir mokslo laipsnius teikiant. Tai griežtos atrankos būdas, kur daug, bemaž viską, reiškia disertanto asmuo ir jo "ideologinis" brandumas.

1932 metais buvo įsteigta "Aukščiausioji atestacinė komisija" prie SSSR Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo komisariato. Į tą komisiją buvo siunčiami darbai mokslo laipsniui gauti. Vertinimai pasižymėjo savo politiniais tonais. Disertanto asmenybė reiškė viską. Tai buvo tas momentas, kada senieji mokslininkai buvo išnaikinti, o naujų nebuvo. Tokius "bolševikinių tempų" pradėjo gaminti iš "savų žmonių" atrankos. Buvo atveju, kada mokslininko titulų teikė analfabetams, mažaraščiams, bet gero partinio kalibro bonzoms.

1975 metais susigriebta aukščiau nurodytą komisiją reformuoti. Ji dabar vadinama "SSSR Ministrų tarybos Aukščiausioji atestacinė komisija". Joje veiks apie 200 įvairių mokslo šakų žinovų. Mokslo laipsnių suteikimas tampa griežtesnis. Mokslinė atranka kietesnė. Savaimė aišku, kad talentų ir anksčiau būta. Komisijos veikimas buvo sovietinės biurokratijos šešėlis. Gyvenimas gi darė savo atranką. Talentas gimdavo ir be "atestacinės komisijos" tarpininkavimo. Vienok, dabar ir vėl atranką labiau suburokratino, centralizavo. Tenka tik pasvarstyti, kad dviejų šimtų penkiasdešimties milijonų gyventojų valstybės mokslo laipsnių teikimas taip biurokратиškai centralizuotas, suvarytas po vienu stogu!

Kiek čia gaisiaties, tuščio aikvojimosi ir, aiškų, klaidų!

Lietuviams, ir kitiems nerusams, tenka rašyti disertacijas rusų kalba. Pavyzdžiui lietuvis medikas, siekias mokslo laipsnio savo srity, turįs pateikti disertaciją, įvertinti ją "atestacinėje komisijoje", kur nariai bus, sakysim, baškiai ir armėnai. Kodėl Vilniaus universitetas nebeturi privilegijos suteikti mokslo titulo?

Bet tai dar ne viskas. Kol disertacija pasieks "atestacinę komisiją", atestacija turės pereiti "ekspertinę tarybą". Tai pirmoji instancija atrankai vykdyti. Suteikiami daktaro ir mokslo kandidato laipsniai. Kaip pažymi sovietų spauda, disertacijų atmetimo proporcija yra viena iš dešimties. Užsienį tai gerokai stebina, nes tai rodo, kad daug nepasiruošusių asmenų mėgina "prasmukti" į mokslo titulą. Antra vertus, tai rodo, kad toks "šmugelis" įmanomas tikrai biurokratijos sąlygomis. Laisvojo užsienio mokslo įstaigose mokslo laipsnių teikimas lokalizuotas, personifikuotas, labiau paslankus kandidato žinioms patikrinti. Reikia atsižvelgti ir į tai, kad "atestacinės komisijos" nariai komisijoje turėdami pilną darbo laiką, tuo nušalinti nuo galimybės būti mokslo naujovių bei pažangos vykdymo įstaigose. Jie tampa biurokratais, sekančiais naujų pajėgų prieaugliu.

Itin įdomus ir diktatūriškasis "atestacinės komisijos" veikimas mokslo titulų atėmimo srity! Pasirodo, kad mokslo titulus gali būti lengvai atimtas, lyg kepurė, vėjo nupusta nuo galvos! Už ką atima mokslo laipsnius? Jeigu atras, kad jis gautas neteisėtai, apgauliu būdu, plagiatu keliu. Bet tai rodo, kad mokslo laipsnio davėjai nebuvo reikalo išmaną žmonės! Atima mokslo laipsnius ir už "antipatriotinę" veiklą. Tai specifinis, diktatūrinis nuostatas. Ju "patriotizmas" yra absoliutus lojalumas režimui.

(Atkelta iš 1 psl.)
mų ir vilčių galvoseną, kuri mažai turi bendro su išoriniu realiuoju pasauliu. Šiuo atveju, lyg to dar būtų mažą, realusis pasaulis yra vakarai — vakarų įstatymai, galvosena, gyvenimo standartai, visa tai, kad Gulag salyno buvusiems gyventojams yra sunkiai aprėpiama iš vieno karto. Pas Brazinskus, praraja tarp mūsų tikrovės ir jų galvosenos dar tebėra labai gili. Čia veikti atvirkščiai ta pati norma, kurią apibūdino Tomas Venclova kalbėdamas apie vakariečius Lietuvoje: "Keistoka, kad tenka aiškinti tokius elementarius daiktus, bet ne aš vienas pastebėjau, jog Vakarų intelektualas, nepagyvenęs su mūsų piliečio pasu, čionykštės situacijos praktiškai neįstengia suprasti."

Vienas konkretus pavyzdys buvo sukrečiantis. Pav. Brazinska skundėsi, kad M. Rudienė jų nelankiusi turkų ligoninėje po grąžinimo iš JAV ambasados, ir jokios nuovokos neturėjo, kad ji tuo metu per kelias dienas apskrido kelias vakarų Europos valstybes prašydama, maldaudama tranzito vizų, nors keliom dienom, nors keliom valandom, tam, kad išvežti Brazinskus iš Turkijos kol vietinė viešoji opinija nepareikalavo jų grąžinimo sovietams. Mat jų bėgimas į JAV ambasadą nukreipė prieš juos pagrindinius jų gynėjus: Turkijos viešąją opinią ir spaudą.

— Ji sakė, kad kažkur tai važinėjo, — vėliau užsiminė tėvas, aiškiai tuo nepatikėjęs, ir dar aiškiau nepasitikėjęs.

Čia, Caracase, nepasitikėjimo nuodai vėl žudė viską: rezidento teisės Venezueloje, residento pasas kelionėms į užsienį, darbo pasiūlymai Maracay mieste — viskas atsimušė į įtarimus ir gilų nesusigaudymą, kiek daug reiškia vakaruose pilnateisio piliečio statusas ir dokumentai.

★

Sūnus, Algirdas Brazinskas, sudaro idealistiniai nusiteikisio, gabaus, nepaprastai greitos nuovokos lietuvių vaizdą. Kalbamės. Jis yra baigęs Lietuvoje sovietinę vidurinę mokyklą. Toliau mokytis netekę, nes

mui. Ir ką dabar daryti su A. Sacharovu, vandenilio bombos išradėju? Gal už "antipatriotizmą" degraduoti jį į Mokslo akademijos šlavėjo rangą?

Tokie yra sovietiniai biurokratiniai "cūdai", kurie priverčia lietuvių mokslininkus rašyti disertacijas rusų kalba ir laukti mokslo laipsnio iš Maskvos malonės. (t. t.)

Brazinska susitinka lietuvių...

užėjo trėmimai Rusijon, įvairūs bėgimai (jų buvo keli) ir šeši metai kalėjimo Turkijoje. Ir taip, metų metais, bręstantį Algirdą palaikė kalėjime mintis, kad jis kovoja už Lietuvą. Toje kovoje glūdėjo jo uždaro gyvenimo prasmė ir tikslas. Dabar, išėjus į laisvę, jo misija esanti laisvinti Lietuvą — toli gražu ne tikiais būdais.

Kartą, aitraus ginčo metu, jis man staiga metė lyg kaltinimą į veidą:

— Ko jūs visi taip laikotės legalumo?

Neatsakiau. Bandžiau suprasti. Prisiminiau 1941-tuosius metus, išvežimų naktis. Mano mama, mažą sesuo ir aš buvome išvežamųjų sąrašuose. Anuomet, nepaisydama valdžios, įstatymų, kareivių šautuvų nei sovietinių "legalumų", mano mama griebė seserį į glėbį, mane už rankos, šoko pro langą ir išbėgo slėptis į netolimą sandėlį. Algirdas iš mažens žino, kad tikrai toks kelias jam yra įmanomas. Jo galvosenos per vieną dieną nepakeisiu.

Lyg patvirtindamas mano mintis, Algirdas kartą pradeda smulkiai aiškinti kalėjimo sargybų silpnasias ar neįveikiamas puses. Pasirodo, kad įsakymas laikyti kulką įdeta ir saugiklį neužtrauktą nurodą, kad kalinių reikalai eina blogyn. Specialisto smulkmeniškumu, jis man analizuoja įvairias sargybos ginklų ir režimo detales. Daug ko nesuprantu, taip, kad ne tiek klausau, kiek stebiu kalbantį vaikiną. Važiuojant į Venezuelą jam suėjo 21 metai. Jis trykšta energija, sveikata, kažkaip man primena raumeningą eržilą staiga išleistą po ilgo stovėjimo stainėje: kasa kanopomis žemę, nenurims ta vietoje ir taikosi peršokti ar išversti artimiausias tvoras. Algirdui šiuo metu skubiai reikia gyventi, gyventi — ir jis to gyvenimo kitaip nesupranta, kaip prasiveržus jėga pro visas sargybas.

Staiga išmokti naudotis laisve savęs nepažeidus ir kitų nesužalojus, nėra lengva. Mus supa painus vakarų pasaulis, apie kurį Algirdas dar mažai ką žino. Algirdo protas yra nepaprastai guvus — naujos aplinkos nuovoka atsiras greitai, bet ne per vieną dieną, ir ne per vieną savaitę.

Jei galėčiau Algirdui duoti iš tolo nuoširdų patarimą, sakyčiau: "Kur bebūtumei — mokykis ir, kai galėsi, susipažink su teise. Tavo "laisvės siekimas" buvo apmokėtas fantastiškai aukšta kaina: buvo paaukota viena gyvybė, atsėdėta šeši pačios jaunystės metai kalėjime, į kovą buvo įveltas įspūdingas skaičius lietu-

viškų ir nelietuviškų organizacijų, dirbo, aukojosi daugybė žmonių įvairiausiose pasaulio kraštuose, Amerikos lietuvių buvo suaukoti ir išleista milžiniškos sumos pinigų. Būtų per daug tragiška, jei po viso to, Tu nepajėgtumei su laiku suprasti kas yra ta stebuklingoji vakarų pasaulio laisvė, kaip ji atsirado ir kuomi ji laikosi. Prie progos, Algirdai, pastudijuok JAV-bių teisinę sistemą, nes tikrai tapsi laisvas tik tai tuomet, kai pilnai suvoksi, jog vakaruose įstatymo absoliutus gerbimas tampriai sąlygoja krašto vidinės laisvės gyvavimą."

"Sėkmės, Algirdai, ir tesaugoja Tave tavo vaizduotės milžinų Lietuvos Dievai."

O Tu, mielas skaitytojau, jei kada išgirsi, kad savo neatsargumo dėka Brazinska sau užsitraukė ant galvos "naują bėdą" — nenusigrįžk nuo jų. Padėk jiems kiek gali ir suprask jų vargus, išgyvenimus ir galvoseną.

★

Paskutinėm žiniom abu Brazinska, kurie buvo prisistatę JAV imigracijos įstaigai yra paleisti laisvėn, Vliko pirm. dr. J. Valiūnui asmeniškai uždėjus užstatą 10,000 dol., ir apsistojo jo rezidencijoje. Trečiadienį, rugsėjo 22 d. jie bus pristatyti lietuviškų organizacijų atstovams ir spaudai.

Kaip paskelbė TV, sovietai jau daro spaudimą į Washingtoną, kad abu Brazinska būtų išduoti, bet atrodo, to pavojaus nėra. Blogiausia atveju jiems leis išvykti kur norės.

PASIRODANT NETIKSLIOMS INFORMACIJOMS

Jeį kurio miesto amerikiečių laikraščiuose ar žurnaluose pasirodo netikslų informacijų apie Lietuvą ir lietuvių, svarbu kuo skubiau telefonais, asmeniškai atsilankymu į redakciją ir raštu reaguoti. Jei kam būtų sunkiau parūpinti anglų kalba atitinkamą atitaisyimą ar protesto pareiškimą, malonėkite atsiųsti iškarpą ar atspaudą atitinkamo teksto į Altos centrą 2606 W. 63 St., Chicagos, Ill. 60629, ir bus tam leidiniui nusiųstas reikiamas atsakymas.

• Amerikos Lietuvių Tarybos 36-asis suvažiavimas įvyks š. m. lapkričio 13 d., šeštadienį, Sheraton Tower viešbutyje, 9333 So. Cicero Ave., Oak Lawn, Ill. 60450. Visi ALT nariai, skyrių ir organizacijų atstovai beilietuvių visuomenė kviečiami dalyvauti.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Šaltasis karas... (2)

Žvalgybos organizacija

Pradėjus kalbėti apie gen. Gehleną, buvę 'Melo karo' skaitytojai nustebe galėtų paklausti, kas čia dabar? Juk didysis vokiečių žvalgybos herojus karo metu buvo admirolas Canaris! Kad tai supratus reikia grįžti prie vokiečių žvalgybos organizacijos.

Nepaisant to, kad Vokiečiai vadovavo vienas Fuehreris, jos informacijų rinkimų organizacijos toli gražu nebuvo vieningos. Kariuomenės štabas informacijom apie rytų kariuomenės, įskaitant ir Lietuvą, turėjo specialų skyrių, kuris taikos metu turėjo etatus tik septyniems karininkams. Hitleriui įsteigus bendrą vadovybę visom ginkluotom jėgom, t. y. ir laivynui ir aviacijai vardu Oberkommando der Wehrmacht, trumpei OKW, toje buvo įsteigta speciali institucija Amt Ausland/Abwehr, kuriai vadovavo admirolas Canaris ir kuriai priklausė karo atache Vokietijai draugiškuose ir neutraliuose kraštuose. Abwehr buvo padalintas į tris dalis: 1 — špionazas, 2 — sabotazas, 3 — kontrašpionazas. Hitleris ir Canaris Abwehrą įsivaizdavo britų slaptosios tarnybos pavyzdžiu, kuri daugiau rėmėsi paskyrų šnipų žygdarbiais negu visų informacijų kruopščiu analizu. Faktinai, Abwehr pats iš savo su-

rinktų informacijų nedarė jokių analizų, gautas informacijas patiekdamas suinteresuotom įstaigom ar vadams. Canaraso rankas nuo pat 1933 m. pradėjo varžyti nacių partijos "Auslandsorganizacion" ir Himmlerio SD (Sicherheitsdienst). OKW vadai buvo Hitlerio pataikūnai, kurie Canaris paremti bijojo. Nors 1933 m. Hitleris pavedė Karo Ministerijai atsakomybę už špionazą ir kontrašpionazą, tačiau SD kišosi ir į tą sritį. 1935 m. buvo sudaryta speciali įstaiga bendravimui, kuriai vadovavo tūlas Stein. Abwehr išaiškino, kad Steinas yra faktinai britų ir lenkų agentas. Jis pabėgo į užsienį ir Abwehras sudarė '10 įsakymų' susitarimą su SD, kurie išskyrė abiejų žinybų kompetenciją.

Vėliau po Čekoslovakijos protektoriaus Heynricho nužudymo SD vėl daugiau pradėjo kištis į žvalgybos sritį, nuo 1942 m. tam darbui vadovaujant mūsų geram pažįstamam iš "melo karo" — Walteriui Schelenbergui, kuris 1949 m. amerikiečių tribunolo Nuerenberge buvo nuteistas 6 metams kalėjimo ir 1952 m. mirė nuo kepenų ligos.

Tokioje situacijoje Gehlenas savo uždaviniu laikė kariuomenės štabo viršininkui patiekti tokias informacijas, kurios leistų sulaiky-

ti Hitlerį nuo mėgėjiškų įsakymų, kaip pvz. 1941 m. puolimo Kijevo, o ne Maskvos kryptimi. Tai nebuvo lengvas uždavinys, nes iki 1942 m. žiemos smūgio, vokiečių kariuomenė visur susilaukė pasisekimo pasinaudodama turimomis, dažnai atsitiktinėm informacijom. Tik po to pralaimėjimo buvo suprasta, kad neužtenka surinkti informacijas, bet dar reikia jas analizuoti, įspėjant būsimus priešo ėjimus. Tai dabar daro CIA, bet antro pasaulinio karo metu dar nebuvo visur plačiau praktikuojama.

Būdinga, kad JAV įstojus į karą, FBI vienu smūgiu likvidavo visą vokiečių špionazą šiame krašte. Bet tai nebuvo didelis nuostolis, nes neblogą vaizdą buvo galima susidaryti iš spaudos. Ja, žinoma, dabar naudojasi ir sovietai.

Pradėjęs vadovauti Fremde Heere Ost gen. štabo skyriui, Gehlenas jį smarkiai išplėtė, jam dirbo jau 50 karininkų. Skyrius buvo padalintas į tris grupes. Pirmoji rūpinosi kasdieninės žvalgybos — fronto žvalgų ir aviacijos rezultatais. Antroji analizavo surinktas žinias ir darė tolimesnės ateities prognozes. Ji turėjo labai gausią biblioteką, kuri vėliau perėjo amerikiečių tarnybon. Trečiąją sudarė Rusijos ekspertai, kurie visi buvo arba

INTERVENUOJANT OKUPANTĄ, OKUPACIJOS STATUSAS NEKINTA

V. Rastenis "Akiračiuose" (1976 liepos mėn.) tvirtina: "Bet koks prašymas, derėjimasis ar reikalavimas iš Maskvos kokių nors palengvinimų Baltijos kraštams implikuotų Maskvos suverenumo tiems kraštams pripažinimą. (Originalu pabrėžta. Vt. Vt.). Tai gi visi, kas kreipiasi į Amerikos valdžią su tokios rūšies prašymais ar pamokymais, turėtų apsispręsti, ko jie labiau Lietuvai nori: aneksijos nepripažinimo ar siuntiniams muitų sumažinimo? Abiejų dalykų tuo pačiu metu prašyti — absurdiška.

Pasakyta aiškiai ir gana kietai. Bet ar teisingai? Pa-

Pabaltijo vokiečiai arba pačioje Rusijoje gimę vokiečiai, kaip pvz. Wilfried Strik-Strikfeld gimęs Rygoje ir pirmojo pasaulinio karo metu kovojęs prieš Vokietiją caro kariuomenės eilėse. Toji grupė vadovavo ir belaisvių apklausinėjimui.

Tokios organizacijos dėka, Gehlenas kiekvieno ryto 10 val. galėdavo duoti labai tikslų raportą apie padėtį Rytų fronte kariuomenės štabo viršininkui, kuris referavo Hitleriui. Tas vadovavosi ne faktais, bet savo intuicija. Dažnai net savęs garsiai klausdamas: "Kažin kaip tokioje situacijoje elgtusi... Stalinas"?

Savaime aišku, kad plačiau žiūrint, Gehleniui turėjo į galvą ateiti ir mintis apie sovietų pavergtųjų tautų talka. Joms Hitleris tik atnešė naują vergiją.

Žvelgdamas praeitin Gehlenas dabar mano, kad visos tos pastangos, turint galvoje Hitlerio pažiūras, buvo iš anksto pasmerktos nepasisekimui. Tai liečia ir škirpos bei Laikinosios Vyriausybės, kas verčia manyti, kad mes daugiau vadovavomės noru negu faktais. Būtų kiek daugiau pravertę ir žinojimas kovos tarp Abwehr pareigūnų ir Gestapo. Neatrodė, kad būtumėm ja pasinaudoję, išskyrus gal keletą atsitikimų, kai karinė žvalgyba galėjo išsiri-pinti GESTAPO suimtųjų asmenų paleidimą, paliudydama, kad suimtieji dirbą jai, nors faktinai jie to visai nedarė ir tokiu paliudymu giminės parūpindavo kyšiais ar vaišėmis. Atėjus visų paslapčių atskleidimo laikotarpui, gal daugiau sužinosime ir apie tai.

Sekančiam Nr. Stalingradas ir Citadėlė.

svartykim. Kol Baltijos valstybių aneksavimas nepripažintas, jos nėra Sovietų Sąjungos vidaus reikalas. Todėl ir bet kuri tarptautinė intervencija, prašymas, reikalavimas ar derėjimasis dėl padėties okupuotose Baltijos valstybėse nėra kišimasis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus, o tik kišimasis į okupanto reikalus, okupuotame krašte. Toks gi kišimasis iokiū būdu neimplikuoja ir negali implikuoti okupanto krašto tarptautinės teisės padėties keitimo. Todėl ir JAV LB valdžios. Altos ar Vli-ko žvėgiai Washingtone dėl lunikiškų muitų dovanų siuntiniams į okupuotą Lietuvą nėra JAV vyriausybės kurstymas kištis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus, o tik intervenuoti okupantą dėl jo veiksmų okupuotame krašte. Ir tai logiškai eina iš Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo.

Atvirkščiai, V. R. tolimesnė sugestija, kad, siekiant okupanto politikos tokio ar kitokio pakeitimo okupuotose Baltijos valstybėse, būtų tikslingiau klausimą kelti visos Sovietų Sąjungos plotme, yra faktiškai piršimas atsisakyti naudotis Baltijos valstybių okupaciniu statusu ir jas traktuoti lygiomis su kitomis sovietiškomis respublikomis. Jei tikrai toks "Akiračių" bendradarbio nusi-statymas, tai jį atvirai reiktų ir išpažinti, jo nedangstant absurdo priekaištu tiems, kurie kaip tik nuosekliai laikosi Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo linijos.

Vytautas Vaitiekūnas
(Draugas, 1976. 9. 13)

LAMP SHADE MAKERS

TRIMMERS

BINDERS

SEWING MACHINE OPERATORS

Exp. preferred. Will train willing and conscientious workers. A clean place to work. Good hourly rate with an excellent incentive program and retirement plan.

NICOLE CORP.

3615 SUPERIOR AVE.
BLDG. 42, 2nd FLOOR
CLEVELAND, OHIO
216-391-0200

WANTED
MASTER TOOL
&
DIE MAKER

Experience in Carbide grinding & progressive dies. Apply call or write to:
LEE BIRCH GRAHAM MCINTYRE or
W.M. L. KEADY, Jr.
ADVALLOY INC.
844 E. CHARLESTON RD.
PALO ALTO, CALIF. 94303
415-484-7171 (37-43)

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED ALL AROUND MILL HANDS Experienced on HORIZONTAL & VERTICAL MILLS. Be able to set up & operate, work from blue prints & close tolerance. Air conditioned shop & all benefits. CENTURY TOOL CO. 32201 N. Avis Dr. Madison Heights, Mich. 48071 E.O.E. (34-40)

DIE MAKERS

Are you interested in good wages, overtime excel. fringe benefits, including profit sharing, working in a new air cond. shop? All of this available at our new location in Saline, Mich. An excel. community to locate your family or a short drive via I-94 or US-23. For further information, inquire at Crescive Die & Tool, 905 Woodland Dr., Saline, Mich. We are open Saturdays for applications. (37-40)

ISLEIDŽIAMŲ ĮZYMAUS KALBININKO
PROF. DR. ANTANO SALIO
RAŠTAI

Gyvenimas rodo, kad lietuvių kalba už Lietuvos ribų darosi vis labiau skurdoka, svetimų įtakų slopinama. Ypač šnekamoji kalba, į kurią įsibrauna gausiai dažniausiai nereikalingų svetimybų. Taip pat lietuvių kalbos pažinimas išsiviuose tolydžio menksta.

Daugelis mūsų skundžiasi reikalingų vadovėlių, literatūros stoka. Ypač kad ir anksčiau išmokyti dalykai dabar sunku beprisiminti, trūkstant reikalingų knygų.

Visiems, kuriems rūpi mūsų kalba — ta pagrindinė lietuviybės žymė — ir jos kultūra, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija ateina į pagalbą, išleisdama prof. dr. Antano Salio (1902-1972) raštus, kurie iki šiol tebėra išblaškyti po įvairius leidinius ar visai dar nespausdinti, ir labai retam kam bepricinami.

Antanas Salys, vienas įžymiausių mūsų kalbininkų, profesoriaus Lietuvos Universitete (1930-1944), o pastaruosius 25 metus Pensilvanijos Universitete Filadelfijoje, savo raštus daugiausia ir skyrė aiškinti ir nušviesti mūsų rašomosios ir bendrinės šnekamosios kalbos klausimams. Jis teikė aiškiai ir suprantamai išdėstytų patarimų praktiniams mūsų kalbos klausimais, su kuriais kiekvienas raštingas lietuvis susiduria kiekviename žingsnyje. Jo įtaka mūsų bendrinei kalbai labai ryški. Nemaža jo pasiūlytų naujadarų ar ir šiaip patarimų jau seniai prigijo.

Prof. dr. A. Salio raštų bus išleisti 4 tomai, maždaug po 600 psl. kiekvienas. Pirmasis tomas skiriamas lietuvių bendrinei kalbai, antrasis tomas — tikriniam vardams (čia bus įdėtos ir nustatytos norminės Lietuvos vietovardžių formos), trečiasis tomas — kitiems straipsniams įvairiais kalbiniais klausimais, o ketvirtasis tomas — lietuvių kalbos tarmėms. Pirmasis tomas jau baigiamas spausdinti. Raštus redaguoja prof. dr. Petras Jonikas, anksčiau lietuvių kalbą dėstęs Kauno ir Vilniaus universitetuose, o 1970-1972 m. lietuvių kalbotyrą Čikagos Universitete.

Maloniai kviečiame Tamstą užsisakyti prof. dr. A. Salio Raštus. Atskiro tomo kaina 20 dol. Tačiau visi, kurie užsisakys knygą iki 1976 m. lapkričio 1 d., gaus ją už 10 dol.

L.K.M. Akademijos Centro Valdyba

Užsisakymo lapelis

L. K. Mokslo Akademijai
Piazza della Pilotta 4
00187 ROMA, Italy

1976 m. mėn. d.

Užsisakau Prof. Dr. A. Salio Raštų I t. egz.

Numatau prenumeruoti ir kitus šios serijos tomus

Nenumatau prenumeruoti kitų šios serijos tomų (nereikalingą sakinį išbraukti)

P pinigų pasiūsiu čekiu, gavęs knygą

Vardas, pavardė

Adresas

KAI AMFITEATRO ARENA IŠTUŠTĖJO

VYT. ALANTAS

Žiūrovo mintys ir įspūdžiai

Mūsų tremties gyvenimo rutiną kartas nuo karto sudrumsčia dideli įvykiai — šokių ir dainų festivaliai, operos kasmetinės premjeros, didvyrių Kudirkos ir Kalantos žygiai — ir tada mes pasijuntame esą pagriebti ir nešami patriotizmo, entuziazmo ir savitarpio gero sugyvenimo bangų. Kai tas dvasinis pokylis atslūgsta, mes dar kurį laiką gyvename maloniais ir prasmingais prisiminimais, kol kasdienybė vėl mūsų neįsiurbia į savo rutiną.

Didžioji Chicagos šventė jau praeityje: nutilo maršai, šokėjai išėjo iš arenos ir publika išsiskirstė: mums beliko tik gražūs atsiminimai, šventės organizatorių ir suskridusių iš viso pasaulio atkraščių šokėjų atkaklios ir vieningos pastangos apsilvainikavo grandiozinu laimėjimu. Kai žvalgiausi po didžiulius amfiteatro balkonų, prisikimšusius žiūrovų, — nemačiau nė vienos tuščios kėdės — galvojau, kad tai yra visų laisvojo pasaulio lietuvių didžioji šventė.

Kur Lietuvos jaunimas?

Ir dar pagalvojau: viso pasaulio tik ne Lietuvos! Tariaus, ne man vienam kilo tokia mintis: daugelis šventės dalyvių pasigedo jaunimo iš pavergto krašto. Viešai tą mintį iškėlė Chicagos burmistro atstovas: sveikindamas festivalį, jis pareiškė turįs vilties per sekančią šventę pamatyti ir iš Lietuvos šokėjus, kuriems kelionės išlaidas apmokėsias Chicagos miestas. Visa mūsų vadovybė turėtų rimtai apie tai pagalvoti. 1978 m. rengiamas dainų festivalis Toronte, Kanadoje. Išleis, neišleis, o pakvies-

ti reikėtų. Jei atvažiuotų, galėtume sakyti, kad tai yra tikrai viso pasaulio lietuvių dainos šventė, jei neišleistų — sakytume, jog geležinė uždanga dar toli gražu nesirengia pakilti...

Trys generacijos

Arenoje matėme tris šokėjų generacijas: pačią gausingiausią grupę — jaunimą, mažesnę — atžalyną ir trečią — senjorus. Su dideliu pasigėrėjimu mes sekėme jaunuolių sukuringus įsibėgėjimus ir žvalius apsisukimus, mus jaudino dar netikri, svyruojantieji atžalyno žingsneliai, sekami budrių vadovų akių, ir džiugino iškilmingi, lėti senjorų gausingi pasitūpėjų judesiai. Visos senjorės šokėjos ryšėjo puikiais nuometais, kurie teikė joms matronų kilnumą, o vyrai senjorai šoko skrybėlėti. Tik šokdami paskutinį šokį, senjorai įsibėgėjo ir sušoko beveik su jaunatvišku žvalumu.

Senjorams ir vaikams erdvės arenoje pakako, bet jaunimui aiškiai trūko ir teko šokti pasivaduojant: vieni šoko, o kiti stovėjo pasieniais. Milžiniška arena, pripildyta darniai šokančių šokėjų, darė grandiozinį įspūdį. Atrodė, kad tie tūkstančiai jaunuolių, ritmingai judančių pagal muzikos taktą, gyvena viena mintimi — išryškinti tautinio šokio amžiną grožį. Penktoji šokių šventė dar buvo ir tuo ypatinga, kad atskirai dalyvavo, kaip minėjau, šokėjai senjorai, lyg ir susiedami ja su buvusių švenčių tradicija.

Gera išlaikyti egzaminai

Ar šiaip ar taip kalbėsi,

bet vis vien kartais negali išsinerti iš parapijinio galvojojimo. Mes, detroitiečiai, sekėme spektaklį su išskirtiniu dėmesiu, nes šokius surežisavo šventės programos direktorė, šilainės Ansamblio ilgametė vadovė detroitietė Galina Gobienė. Sėdėdamas salėje, aš prisiminiau jos žodžius, pasakytus prieš šventę per pokalbį su kol. J. Janušaičiu (Dirva, 1976. VIII. 26). Pastebėjusi, kad jos darbas einas galop ir kad netrukus laikysianti "didelį egzaminą", tačiau širdyje esanti rami, nes dirbusi nuoširdžiai, galvodama apie žiūrovą, kuriam ji norinti "suteikti pasigrožėjimo ir žavėsio valandėlę, stebint mūsų tautos turtą — šokį".

Čia norėčiau papildyti jos mintį ta prasme, kad lietuviškas šokis mums teikia ne tik estetinio "pasigrožėjimo ir žavėsio valandėlę", bet ir patriotinį išgyvenimą bei pasididžiavimą, kad mes, lietuviai, sugebame tokius didelius festivalius suruošti. Juk Amerikoje yra daug etninių grupių, bet nė viena iš jų, gal tik išskyrus latvius, tokiomis organizaciniais gabumais nepasižymi. Organizuojant tokius didelius pasirodymus, reikia visiems "laikyti egzaminus" — tiek vadovybei, tiek dalyviams. Reikia pasakyti, kad mūsų Galina "egzaminus išlaikė" geriausiai, kaip juos buvo galima išlaikyti esamos sąlygose. Tą patį reikia pasakyti apie festivalio vadovybę ir pačius šokėjus. Muzikinę šventės dalį sklandžiai ir kompetetingai pravedė plačiai žinomas neolitanų orkestro ilgametis vadovas Algis Modestas.

Prezidentienės ponios Betty Ford apsilankymas

Prezidentienė Betty Ford sveikinasi su šokėjom.

A. Plenio nuotr.

suteikė šventei oficialų blizgesį ir, be abejo, daug prisidėjo prie festivalio išreklamavimo amerikiečių visuomenėje per spaudą ir radiją.

Negaliu čia nepaminėti ir labai gražaus, sakyčiau, luksusinio šventės proga išleisto leidinio — Penktoji laisvojo pasaulio lietuvių šokių šventė. Viršelį puošia dail. Alos Korsakaitės-Sutkuvienės šaunios lietuvaitsės piešinys. Leidinys gausiai iliustruotas, išspausdintas ant gero popieriaus ir daro labai skoningą įspūdį.

Mintys po šventės

Taigi, didžioji šventė pasibaigė ir galima daryti kai kurias išvadas. Žinoma, patį didžioji išvada yra ta, kad šventė pasisekė. Į klausimą — Kodėl pasisekė? — man rodos, galėtų būti tik vienas atsakymas: visi dirbo sutartinai, nekašiodami vieni kitiems kojų. Sekdamas jaunimo darnius žingsnius, galvojau, kad jei taip vieningai ir solidariai darbuotųsi mūsų veiksniai, būtų kur kas mažiau drumžlių ant organizacinio ir visuomeninio gyvenimo paviršiaus ir mes, be abejo, galėtume pasidžiaugti didesniais laimėjimais, siekdami savo tikslų. Tariau, kad būtų pats metas nusikratyti sukalkėjusiais kevalais, nusižiūrėjus į jaunimą, patiems "atjaunėti" ir visuomeninės veiklos arenoje imti dėti žingsnius pagal vienybės maršą...

Tą savaitgalį visa Chicago buvo labai "sulietuvėjusi". LŽS Centro Valdyba buvo sušaukusi laikraštinių sąskrydį. Buvo aptarti spaudos reikalai ir svar-

biausia — nutarta leisti spaudos metraštį. Buvo susirinkusi naujoji Amerikos Lietuvių Bendruomenės Taryba ir išrinko naują vadovybę. Taip pat buvo suvažiavę vilniečiai aptarti savo organizacijos reikalų ir išrinkti naują vadovybę. Agronomų Sąjungos Valdyba suruošė pobuvį, pakviesdama ir iš kitur atvykusius kolegas. Neolitanų Chicagos skyrius, vadovaujamas dr. Ž. Modestienės, surengė Paryžiuje gyvenančio dail. Kasiulio ir dail. Kasiulienės meno parodą. Daug chigaciečių lietuvių turėjo iš kitur atvykusių svečių. Žinoma, didžiausias sambūris buvo banketas, suruoštas po šokių šventės.

DESIGNER

MINOR LAY-OUT

MEDIUM SIZE
AUTOMOTIVE PARTS
MANUFACTURER
HAS OPENINGS IN
ENGINEERING DEPT.
FOR DESIGNERS
AND MINOR LAY-OUT
WITH EXPERIENCE IN
AUTO BODY HARDWARE.
GOOD WORKING CONDITIONS.
FRINGE BENEFITS
AND OVERTIME.

APPLY IN PERSON

FERRO Mfg.

1380 E. WOODBRIDGE
DETROIT, MICHIGAN 48207

OWNER OPERATORS

Have several openings available for 1972 or newer C/O tractors. Trailers furnished with no expense. Excellent revenue. Long and short meat hauls east from Omaha and Sioux City area. Established backhauls and dispatch. Minimum layover and deadhead.

John Schueman, Agent

CRST, INC.

Avoca, Ia. (712) 343-2101.

(37-39)

Tautinių šokių šventėje.

Z. Degučio nuotr.

BEKELIAUJANT

ANTANAS LAUKAITIS

PAS VOKIETIJOS LIETUVIUS

Kur bevažiuotum Europoje šiandien, daugiausiai atostogaujančių vasarotojų sutiksi iš Vokietijos. Infliacija, bedarbė, piniginiai sunkumai taip jaučiami, kad ir turtinguose anglosaksų kraštuose, yra labai mažai pastebimi Vokietijoje, kur ir šiandien dar dirba apie 3 milijonai svetimtaučių. Vokietijoje gyvenimas klesti kaip niekada anksčiau ir šiuo gyvenimu vokiečiai ypatingai moka naudotis. Niekur neišgirdau vokiečių sūdziantis bedarbę ar bent kokiais suvaržymais. Jų restoranai, alinės, festivaliai perpildyti žmonėmis, geriančiais litrinius gero alaus bokalus, valgančius įvairiausių skanumynus, labai mažai bekalbančius apie įvairiausias politines problemas ir dar mažiau, ar visai nenorinčius prisiminti karo hitlerinio laikotarpio. Būnant čia pačiame vasaros viduryje ir pagal juos tokių "kaitrų" nebuvus jau nuo 1916 metų ežerėlių pakraščiai yra pilni besimaudančių jaunų ir vyresnių žmonių. Tačiau tuoj pat ten krenta į akis pertukę žmonės, kone visą laiką ką nors valgą ir geria, kai pas mus Australijoje, o gal ir Amerikoje, didžiausia, ypatingai moterų problema yra svorio pridėjimas. Neturint tokių rūpesčių, gal dėl to ir vokiečių moterys yra daugiau linksmesnės ir gyvenime daugiau malonumų turinčios.

Būdamas Portugalijoje ir Ispanijoje labai daug valgiau braškių, žemuogių, serbentų ir kitokių mano mėgiamų uogų, dažnai neturint laiko nei jų gerai nuplauti. Paryžių jau pradėjau jaustis blogai, o Muenchene mano pilvelis visai sustreikavo, kad nei baviškos skanios dešros, nei skanus jų alus visai buvo nepriimtinas. Gerai kad šiame buvusiam olimpiniam mieste gyvena mano pusbrolio sūnus dr. Arūnas Laukaitis, vedęs taip pat daktarę žmoną. Abu daktarai tuoj pat mane pagydė ir tinkamai ligotus vidurius paruošė baviškom linksmymėm, kurių šis katalikiškas kraštas turi labai daug ir, nemeluojant galiu pasakyti, kad bavarai moka tikrai savo gyvenimą linksmai padaryti.

Muenchene apsistojau pas savo pusbrolių ir jo mielą Mamutę Laukaitį, kurie Lietuvoje ir vėliau Vokietijoje, buvo mokytojai. Šiandien abu jie pensininkai, tris labai gerai įsikūrusius vaikus turintieji Amerikoje ir jauniausį sūnų daktarą čia pat. Daug kartų skaičiau apie kitų kraštų ir pats žinau apie Australijos socialinį senatvės aprūpinimą ir

pensijas. Atrodė jos labai geros, tačiau labai nustebau Vokietijos socialiniu aprūpinimu. Nuo šio mėnesio vidurio mano pusbrolis su žmona gaus savo pensijos (rentės) pakėlimą ir dabar abu per mėnesį gaus 2400 markių (amerikoniškas dol. yra 2.56 ir australiškas — 3 vok. markės). Gyvena jie gražiamame valdiškame bute, maža nuoma, nemokami visoki priedai, taip/kad pagal mano giminių ir kitų čia sutiktų lietuvių pensininkų pasisakymus, jie yra labai laimingi, kad niekur iš Vokietijos neišvažiuo.

Jaunasis mano giminė dr. Arūnas, po ilgos praktikos ligoninėse ir išlaikytų egzaminų gavo specialisto (vidaus ligų) teises ir kartu su savo žmona ginekologe atidarė Augsburgės kabineta. Nors gydytojų turiu ir draugų, ir pats lankiausi specialistų kabinetuose įvairiuose kraštuose, tačiau tokio kabineto nesu net nei filmose matęs. Patys moderniškiausi vokiški, japoniški ir kitoki aparatai, aptarnaujami trijų specialiai paruoštų seselių, užima 12-ą kambarių. Čia dviejose televizijos kameroje pats ligonis gali matyti savo vidujinį kūną, kraujo širdies ir kt. darbą, kai smulkiausias tavo vidujinius sutrikimus gydytojas tuoj pat suranda. Visa bėda, kad tas mano sportininkas giminė daktaras užsigeidė patikrinti ir mano sveikatą, nu ir žinoma, jo tie modernūs aparatai tuoj pat surado, kad aš per storas, kad mano kraujas per riebus, kad mano kepenys patinė, kad aš negaliu to valgyti, to gerti ir t.t. ir t.t. Ot ir papuoliau su ta modernia medicina. Tėvai ir prieteliai vaišina, valgydina ir pyksta jei vokišku gėrimėliu to nepavilgai, o sūnus daktaras ir jo modernizmas kitas kalbės kalba. Taip ir nežinau su kuo man geriau čia linksmojoj Vokietijoje draugauti.

Muenchene, būnant lietuviškose pamaldose, kurias laikė Vokietijos Sielovados vadovas prel. J. Aviža, visai netikėtai sutikau melbournietį savo prietelį H. Antanaitį, kuris su savo žmona važinėja po Europą ir reklamuoja būsimąją VI-ją Tautinę Skautų Stovyklą Australijoje 1967 metų pabaigoje. Jau jam pasiseks prikalbinti atvažiuoti tas visas gražias lietuvaiteles su kuriomis jis čia buvo matomas, tai tikrai Australijos ne tik skautai, bet ir kiti visi jauni lietuviai vyrai savo kalbas turės greitai pamesti ir bent kokias svetimtautes pamiršti.

Šiame mieste taip pat sutikau po Europą begastro-

Alina Grinienė, veikli Muencheno lietuvė.

liuojantį ir adelaidišką sporto veikėją ir Australijos lietuvių spaudos darbuotoją Balį Nemeiką. Su juo aplankėm pokarinį garsų lietuvių lagerį Seligenstat, iš kurio dabar tik buvusios arklidės yra telikę. Tačiau vietiniai vokiečiai dar gerai atsimeina buvusius lietuvius, ypatingai jų buvusius gerus futbolininkus, paminėdami net kai kurių pavardes. Atšvenčiant šį susitikimą, vokiečiai savo restorane mus net pavaišino pokariniu ir pas lietuvius labai populiariu "Svečki" šnapsu, nuo kurio man akys tik nepažaliavo. Vietiniai klausė kas atsitiko su gražiuoju buvusiu stovyklos kryžium. Gerai, kad žinojau, nes jis dabar išdidžiai stovi Vasario 16-sios gimnazijoje.

Kitas, buvęs labai gražus kryžius Augsburgės mieste, šiuo metu yra gana apgailėtinoje padėtyje ir reikalingas greito remonto, nes kitu atveju jį vokiečiai nori pašalinti. Kiek girdėjau, buvusių Augsburgės stovyklų lietuvių tarpe yra renkamos aukos ir šis gražusis kryžius bus atremontuotas.

Muenchene be kitų įžymybių veikia ir dvi radijo stotys, kiekvieną dieną įvairiomis kalbomis duodančios žinias į okupuotuosius Rytų Europos kraštus. Tai "Free Europe" ir "Liberty". Paskutiniosios programa yra taikoma daugiau Sov. S-gos kraštams ir jų tarpe Lietuvai. Viena iš šios lietuviškos programos darbuotojų yra Alina Grinienė-Miliušytė. Kartu su jos vyru dr. J. Grinium, jų jaukiame ir iš visų pusių lietuviškumu dvelkiančiame bute turėjau malonų ir mielą pasikalbėjimą. A. Grinienė, nesenai sulaukusi 60-ties, yra ne tik Muencheno, bet tur būt ir visos Vokietijos lietuvių nepavargstanti lietuviškojo darbo variklis. Baigusi gimnaziją, ji aktyviai pasireiškia studentų veikloje, ji 1941 metų sukilimo dalyvė, baigusi pran-

cūzų kalbos studijas Kauno universitete, ji vėliau mokytojauja Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijoje, sukuria tautinių šokių grupes, vargo mokyklos vedėja, "Amerikos Balso" "BALF" tarnautoja ir kt. Niekومت nėra jai nuovargio, niekuomet ji nepasako bent kuriam lietuviškam reikalui ne, niekuomet ji nevengia bent kokio lietuviško darbo ir neklysiu pasakydamas, kad niekuomet lietuviškasis ir ypatingai jaunimo gyvenimas nebūtų toks lietuviškas, jeigu jo priekyje nebūtų vietinių lietuvių vadinos "Ponytės" Alinos Grinienės. Ir man nuoširdžiai besikalbant jų vaišinguose namuose, jos rūpestis buvo kaip geriau reikės pravesti jau 23-sias Europos Lietuviškųjų Studijų savaitės dienas, įvykstančias Prancūzijoje, netoli Paryžiaus, kurių viena iš organizatorių yra ir A. Grinienė. Tai yra Europos lietuvių, paremtų net ir daugeliu svečių iš kitų pasaulio kraštų, lietuviškos kultūrinės dienos, kuriose jau šiais metais yra užsiregistravę virš 100 dalyvių ir kuriose be kultūrinių paskaitų šiais metais bus ir Paryžiuje gyvenančių lietuvių dailininkų: P. Gailiaus, V. Kasiulio, S. Kondrataitės, Ž. Mikšio, R. Motiejūnaitės ir A. Raudžio darbų paroda.

Būdamas ir ypatinga lietuviškojo jaunimo draugė A. Grinienė jau dabar rūpinasi būsimuoju Europoje Pasaulio Liet. Jaunimo Kongresu. Nors visą pagrindinį darbą čia atliks jaunimas, tačiau ji ir kiti jaunimo draugai bus nuoširdūs jaunimo pagelbininkai. Už savo darbus lietuvių ir už savo tą nuolatinę pagalbą viskam kas tik yra lietuviška, ji prieš kurį laiką buvo atžymėta visuomenininkės premija. Aš tikiu, kad savo lietuviškame darbe ši maloni muenchenietė p. A. Grinienė niekuomet nepavargs, nepasens ir niekada neišeis

į taip vadinamą lietuviškąją pensiją". Aš tegaliu tik palinkėti jai daug, daug sėkmingų ateities metų.

Šiame olimpiniam mieste paskutinį kartą buvau keturis metus, kai čia buvo paskutinioji olimpijada, taip gražiai vokiečių pravaista, kurios metu buvo suvažiuavę ir gana didelis skaičius lietuvių iš įvairių pasaulio kraštų. Daug manęs kas iš vietinių klausia ar Muenchenas per šiuos metus yra pasikeitęs? Labai daug tai tikrai ne. Kainos, palyginus su kitais Vokietijos miestais čia, kaip ir anais olimpiniais metais, yra pačios aukščiausios. Moterys, kaip ir anksčiau, taip ir dabar iš visos Vokietijos rengiasi moderniškiausios ir gal yra pačios gražiausios Vokietijoje. Bavarai yra draugiški ir, svarbiausiai, moka linksintis. Netoli manęs kur aš gyvenau, Karlsfelde jau prasidėjo 10 dienų trukiantis alaus festivalis. Vėliau jį seks Dachau ir kitų priemiesčių festivaliai, pasibaigiant garsiuoju "October Festival" Alus, įvairiausi valgiai, dainos, dūdų orkestrai ir festivalinė nuotaika iš tos pilkos kasdienybės, padaro linksmu ir pats įsijungdamas į linksmų ir draugiškų bavarų tarpą, bevalgydamas keptą ir rūkytą žuvį, bečiulpdamas viščiuko kulšį ar didelio sūdyto ridiko ritinį, viską tai nuplaujant litrinio bokalo alumi ir palydint skambiom vokiškom dainom ir šokiais ant stambių ažuolinių suolų ar net stalų, tu vargšas žmogus visai pamiršti, kad tavo giminė daktaras tau liepė svorį numesti, kraują praskiesti ir mažiau turėti šių kasdieninių ir vargšui žmogui prieinamų, linksmybių. Nežinau ar Vokietijoje žmonės procentiniai ilgiau, ar trumpiau gyvena, tačiau tik viena galiu pasakyti, kad jie šiandien savo gyvenimą daro daug daugiau linksmesniu ir įvairesniu negu pas mus Australijoje ir, manau, kad ir Amerikoje. O kas geriau ar sveikiau, tai pareina nuo paskiro individo, tačiau po Australijos, kurioje jau aš tiek metų gyvend ir kurioje jau taip apsipratau, sekantis artimas ir saviškai linksmas gyvenimas tur būt bebūtų Vokietijoje, su jų garsiąja ir labai festivaliuose populiaria daina "O prosit, o prosit..." Aš manau neapsiriksiu pasakydamas, kad besilankant Europoje būtina reikia turistui apsilankyti ir Vokietijoje, o ypatingai ir jų linksmojoje Bavarijoje.

MACHINIST— MAINTENANCE

TO MAKE PARTS AND MAINTAIN AUTOMATIC PRODUCTION EQUIPMENT O. T. AVAILABLE, DAY SHIFT ONLY. GOOD BENEFITS, PENSION, STEADY WORK, CLIFTON N. J. (201) 772-3200. (33-39)

NAUJOS KNYGOS

• **V. Daugirdaitė-Sruogienė, LIETUVOS STEIGIAMASIS SEIMAS.** (1920. V. 15 — 1922. X. 7). Išleido Tautos Fondas, 29 West 57 St., New York, N. Y. 10019. Leidinys didesnio formato, 272 psl., kaina 6.50 dol.

Autorė dėsto atkurtosios nepriklausomos Lietuvos kovas valstybei apginti, intensyvų pasiruošimą Steigiamajam Seimui rinkti, rinkimų eigą ir, svarbiausia, didžiulius Seimo atliktus darbus.

• **LITHUANIA MINOR.** Studia Lituanica III. A Collection of Studies on Her History and Ethnography. Edited by Martin Brakas. Published by Lithuania research Institute, Inc., 29 West 57 Street, New York, 10019 Printed by Lithuanian Encyclopedia Press, Inc., 395 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Šioje mažlietuvio Martyno Brako gražiai suredaguotoje kolektyvinėje knygoje yra atspausdintos 6 studijos, liečiančios Mažosios Lietuvos istorinį lietuviškumą. Keturi studijos atspausdintos anglų kalba, viena vokiečių kalba ir viena lietuvių kalba. Iš eilės jos knygoje paskleistos šitaip: Jonas A. Stiklorius "Lithuania Minor in International Treaties (9-66 psl.); Povilas Rėklaitis "Kleinlitauen in der Kartographie Preussens" (67-120); Algirdas Budreckis "Lithuanian Soldier in the 18th Century Prussian Army" (120-150); Algirdas Budreckis "The Lithuanian Language Decrees and Proclamation of the Prussian King" (151-214); Jurgis Gimbutas "Grave Markers of Lithuania Minor" (215-248); Vilijus Peteraitis "Mažosios Lietuvos vietovardžių svetimėjimas XX amžiuje" (249-301).

Puikiai atspausdinta ir kietais viršeliais knyga kainuoja 15 dol. Užsisakoma tokiu adresu: Lithuanian Encyclopedia Press, Inc., 395 W. Broadway, South Boston, Mass. 02127.

• **V. Frankienė-Vaitkevičienė, DU DRAUGAI.** Premijuota apysaka jaunimui. Viršelis ir iliustracijos D. Stončiūtės-Kuolienės. Išleido JAV LB švietimo Taryba. Leidinys 222 psl., kaina 4 dol. Knygą galima užsisakyti šiuo adresu: Antanas Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

Tai JAV LB švietimo Tarybos skelbtą Jaunimo skaitynių konkurso 500 do-

DAINOS IR SMUIKO KONCERTAS PHILADELPHIJOJE

VINCENTAS GRUZDYS

A.L.T. S-gos Philadelphijos skyrius jau eilė metų savo kultūriniuose rengimuose parinkdavo aukšto lygio meninę programą ir turėdavo nemažų pasisekimų. Ir šiais metais yra ruošiamas vertas dėmesio išgirsti ir pamatyti dainos ir smuiko koncertas, kuris įvyks š. m. spalio mėn. 2 d., šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 2715 East Allegheny Ave. Jį išpildys senai matyta ir girdėta Philadelphijoje, plačiai žinoma, garsi dainininkė Aldona Stempužienė-Švedienė. Kitas malonumas publikai bus smulkininkės Brigitos Pumpolytės pasirodymas. Ji gerai pasiruošusi išpildyti daug reikalaujančius kūrinius.

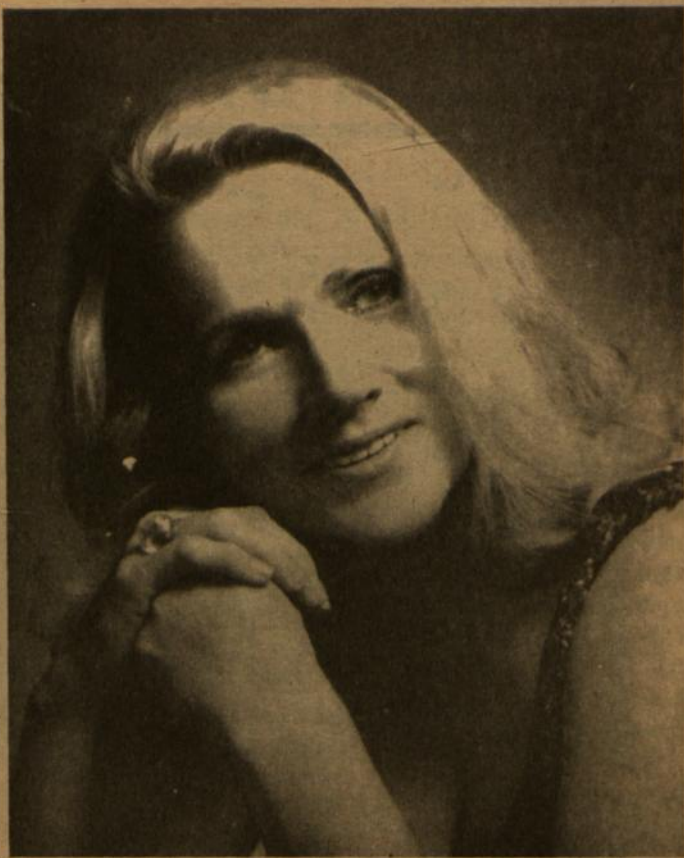
Jei Philadelphijos lietuviška kolonija gali jaustis laiminga turėdama savo tarpe nemažą jaunų, veiklių žmonių politikos srityje, bei visuomeniniam darbe, tai gal yra kiek nuskriausta turėdama savo tarpe labai mažą meno talentų. Vietos lietuviams bus retas malonumas išgirsti senai girdėtą smuiko meno talentę Brigita Pumpolytę. Talentingoji smuiko menininkė Brigita vietos lietuviams pažįstama jau iš ankstyvos jaunystės. Dar gimnazijos mokinė vietos lietuvių kultūrinėse programose Brigita savo smuiko išpildymuose parodė talentingų sugebėjimų.

Smuiko studijas ji pradėjo būdama 6 metų. Tą jos talentą pastebėjusi mamytė savo dukrelei leido reikštis toliau. Gimnazijos suole, mokytojų tarpe, jos talentas buvo aiškiai pastebėtas. Ir baigus gimnaziją visą laiką akademinėse studijose ji turėjo stipendiją. Akademijos lankymo metu Philadelphijos lietuvių visuomenė džiaugėsi naujo talento brendimu ir kviesdavo ją į savo kultūrines programas. Dar vaikystėje Brigita pamėgusi muziką, 1959 m. Dirvos surengtose jaunų talentų varžybose užėmė pirmąją vietą. Vėliau daug kartų koncertavo Philadelphijoje, New Yorke, Baltimorėje, Bostone ir kituose miestuose. Studijų metu Brigita ne vien mokykla pasitenkino. Ji buvo suorganizavusi savo smuiko kvartetą, su kuriuo ji pasirodydavo vietos amerikiečių kultūrinėse programose. Taipgi priklausė Philadelphijos apylinkių koncertiniuose orkestruose. 1970 metais Brigita baigė The Philadelphia Musical Academy. Tai akademija su piano 5 metų akademine programa, kur spe-

cialiuoju kursu Brigita turėjo smuiko skyrių. Dabar ji dėsto muziką Haddonfield akademijoje, Episcopal akademijoje, Cabrini College ir keliose aukštesniosiose mokyklose, kur ji yra styginių instrumentų mokytoja ir diriguoja orkestrui.

1974 metais Chicagoje, Margučio radijo koncerte Brigita Pumpolytė čekagiškius nustebino. Štai ką yra pasakęs apie jos koncertą Vladas Jakubėnas:

"Užgirdome tikrą artistę, su aukšta, švaria technika ir neabejotiną solistės polėkiu: skambiu, dainuojančiu tonu ir klausytojus pagaušančiu jausmingumu. Ji atliko virtuozinio lygio kūrinius"... (Draugas, 1974). Apie tą patį Brigitos smuiko koncertą (Dirva, 1974) Antanas Nakas sako: "Ji puikiai atliko Saint-Saens'o "Rondo Capriccioso", parodydama savo smuikavimu, kad ji yra gera menininkė, turinti gerą techniką, gražų toną ir skoningą veikalo interpretaciją. Solistė dabartiniu metu galima priskaityti prie geriausių Pabaltijos moterų smuikinkių. Ji turi dar vieną labai gražų, labai retą pas menininkus privalumą: sunkios techniška pasmuikuoti vietos, jos veide išsiskiria malonią, nežymią šypseną, kuri tur būt, jai lengviau padeda išbristi iš pasitaikiusių sunkumų ir jos smuikas vėl pradeda dainuoti, primindamas mums surastą sename smuike įrašą: "Arbor visa, tacui, mortua cano" (Kuomet buvau dalis gyvo

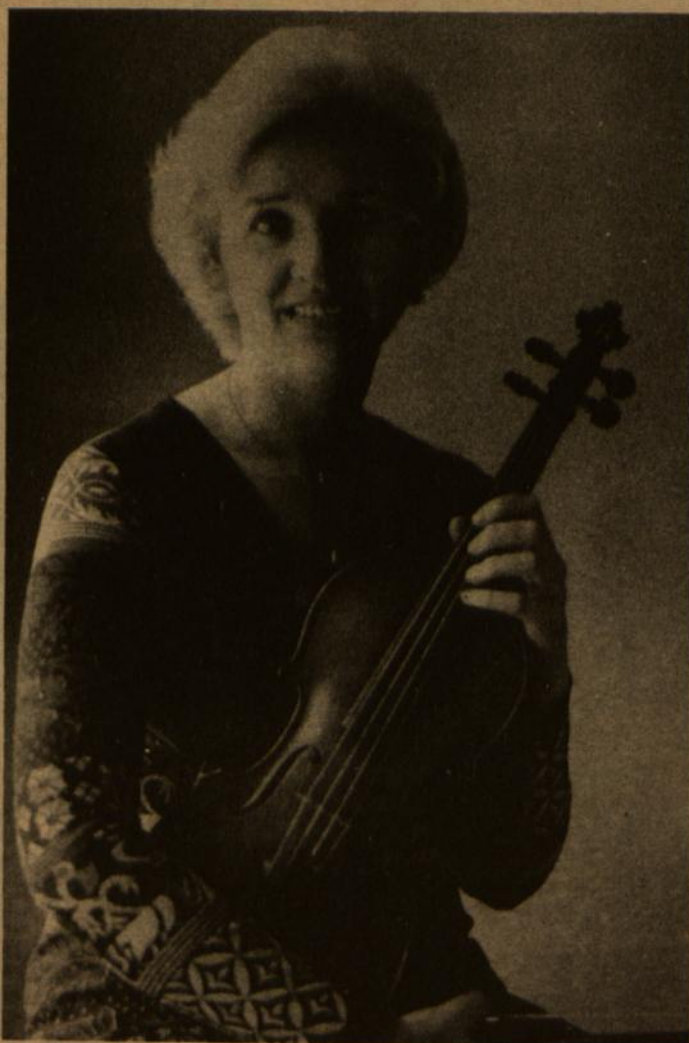

Sol. Aldona Stempužienė-Švedienė koncertuos Philadelphijoje spalio 2 d. Programoje: Bramso, Schumanno, Chopino, Banaičio, Dvariono, Gruodžio, Saint-Saens, Verdi ir kitų kūrinių. Koncerte dalyvauja ir smuikininkė Brigita Pumpolytė. Koncertą ruošia ALT S-gos Philadelphijos skyrius.

medžio — tylėjau, dabar miręs dainuoju).

Smuiko muzika mūsų koncertuose itin reta, klausytojams atneša džiaugsmo ir malonumo, ypač jei smuikininkė parodo puikią pažangą technikoje.

Todėl spalio 2 d., Philadelphijos visuomenei bus reta proga išgirsti senai matytas iškiliasias dainas ir smuiko menininkės Aldona Stempužienės-Švedienės ir Brigita Pumpolytės, kurioms akompanuos Brigitos mokslo draugė, pianistė Norma Meyer. Reikia manyti, kad tai bus puikus koncertas ir Philadelphijos apylinkių lietuvių su susidomėjimu atvyks jo pasiklausyti.

Smuikininkė Brigita Pumpolytė.

RYŠIAI SU DIRBANČIAIS INFORMACIJOJE

Maloniai prašome įvairių kolonijų lietuvių pranešti į Amerikos Lietuvių Tarybos centrą, 2606 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629, tel. (312) 778-6900 vardus ir adresus tų lietuvių kilmės žmonių, kurie dirba amerikiečių televizijos ar radijo stotyse, laikraščių redakcijose. Glaudesni ryšiai su jais gali gerai pasitarnauti lietuviškam reikalui.

• **Ambrose Zatkus**, gyv. Redondo Beach, Calif., š. m. balandžio 8 d. atnaujindamas prenumeratą pridėjo Dirvai paremti auką 20 dol. Deja, matyt moderniškai organizuotas JAV paštas jo laišką pirm nuskraidino į Marsą, nes laiškas Dirvą pasiekė tik po 5 mėnesių, būtent rugsėjo 7 d. Nuoširdžiai dėkojame A. Zatkui už auką.

• **Dail. A. Rūkšteles** kūrinių paroda atidaroma š. m. spalio 1 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose Chicagoje.

JOURNEYMAN PLUMBER
Company serving the "Top of Texas" for over 25 years is looking for a Journeyman plumber interested in permanent employment. Must be hard worker, dependable and sober. Guaranteed 40 hours plus overtime. Transportation to & from work, paid vacation and health insurance are just a few of the excellent benefits. Call MALCOLM HINKLE, person to person collect.
806-669-7421,
Pampa, Texas 79065
(38-43)

**AUTOMATIC
SCREW MACHINE
OPERATOR**
6 St up and operate single spindles. Excellent wages and fringe benefits, clean air conditioned plant. Minimum 2 years experience. Day Shift. Steady year round work, apply at:
PEGASUS
Division of Koehring Co.
2890 JOHN R ROAD
TROY, MICHIGAN
Or Call: NORM MILAM
313-689-9000
An Equal Opportunity Employer M/F
(38-41)

■ laišškai Dirvai

ATSAKYMAS BR. KETURAKIUI

Šių metų "Dirvos" Nr. 36 Br. Keturakis bando mane sukritikuoti ir "pataisyti" kai kuriuos mano olimpinis aprašymus. Nors asmeniškai ir nepažįstu, tačiau gerbiu šį mūsų sporto veteraną, kurio daugelį sportinių aprašymų aš esu su malonumu ir pasigėrėjimu skaitęs. Tačiau su dideliu apgailestavimu aš turiu pareikšti, kad gerbiamas mano kritikas, mane bekritikuodamas, padarė pats labai didelę klaidą.

Kaip anksčiau, taip ir dabar sakau ir tvirtinu, kad penki olimpiniai ratai (gali būti žiedai ar lankai) nuo pat pirmųjų moderniosios olimpiados dienų, moderniosios olimpiados atgaivintojo ir tėvo Pierre de Coubertin pasiūlymu, vėliau priimant Tarp. Olimp. Komitetui, reiškia penkis pasaulio kontinentus. Su savim neturėdamas platesnės olimpinės medžiagos, pasiėmiau savo prieteliaus dr. A. Ramono jauniausio sūnaus "The World Book Encyclopedia" ir ten 566 puslapyje aiškiai yra parašyta, kad penki olimpiniai ratai — žiedai reprezentuoja penkis kontinentus Eurasia (Europa ir Asia) Afriką, Š. Ameriką ir Australiją. Šie visi ratai yra sujungti draugiškumo ženkle. Penkios: mėlynos, geltonos, juodos, žalios ir raudonos spalvos, kuriomis yra nupaišyti šie ratai, yra pagrindinės olimpinės spalvos ir kiekviena olimpinė komanda būtinai turi bent vieną iš šių spalvų turėti savose uniformose. Ir kas gali būti aiškiau ir paprasčiau, p. Keturaki?

Kas liečia kubietį bėgiką, tai jis tik per pastaruosius du metus pasidarė žinomas ir dabar dar žinomes-

nis. Sėkmės jam. Kalbant apie lietuvius sportininkus A. Juozaitį ir J. Ūdrą, tegaliu savo mielam kritikui pasakyti, kad aš buvau labai patenkintas ir tiesiog didžiavaus, kai per garsiakalbį buvo paminėta Juozaičio pavardė, pasakant, kad jis savo laiku pagerino Muencheno olimpinį rekordą, gi J. Ūdros pasekmių ir atsiekimų aš į Montrealį nebuvau pasiėmęs ir, kai man Lietuvos sporto darbuotojai pristatė jį ir pasakė, kad šis, buvęs garsus Europos gal ir pasaulio fechtuotojas, yra oficialus olimpiados teisėjas ir būsimoje Maskvos olimpiadoje jau yra pakviestas būti vyriausiu fechtavimo teisėju, tai aš irgi tik apsidžiaugiau ir parašiau.

Tarp kitko p. Keturaki, aš nerašau ir neduodu mūsų spaudoje precizinių olimpinio sporto rezultatų, kadangi jie savaitraštyje jau būtų pasenę, senai visiems žinomi ir niekam, gal išskyrus jus, įdomus. Mano reportažai yra to momento įspūdžių aprašymai, norintieji daugiau iškelti mūsų lietuviškąjį sportinį gyvenimą ir lietuvių pasisekimus ir tai daugiausiai rašomi po visų dienos varžybų, daugumoje visiems miegant ir tik tam vargšui žurnalistui, neturint jokios materialinės naudos, o tik iš meilės savam lietuviškam žodžiui, patiekiant savo įspūdžius.

Aš linkiu, jums p. Keturaki, vietoj sausų ir gal pasenusių, jūsų kritikų, kartais net užgaunant paskirus rašeivas, pačiam ateinančioje olimpiadoje ar kuriam nors kitom sportiniam subuvime, atsirasti, sutikti savus lietuvius, parašyti apie juos, supažindinant juos su visu lietuvišku pasauliu ir pan. Aš tikiu, kad

toks jūsų darbas bus daug naudingesnis, negu ieškoti jį po senas rezultatus knygas ir vėliau, dėl mažų smulkmenų, net ir pačiam suklystant, bereikšmiai kitus kritikuoti.

Baigdamas linkiu jums sėkmės ir daugiau ateityje net nebandysiu atsakinėti jums, nes tai bus tik laiko gaišinimas.

Antanas Laukaitis

PUIKI DIRVA

Aš gavau jau du numerius Dirvos. Patenkintas skaitau. Paskutinis gegužės 6 dienos mane pasiekė per paštą birželio 23. žinote, pas mut lietuviški laikraščiai yra menki, o mums iš užsienio sunku dėl ekonominių sunkumų prenumeruoti. Aš esu didelis lietuviškos spaudos bei knygos mėgėjas, taigi kai gaunu lietuvišką laikraštį, rodos, atgaivėja labiau lietuviškieji jausmai. Dirva turi pasirinkus tikrą lietuvišką tikslą. Jeigu visi lietuviai dirbtų taip, gal daug galėtume padėti mūsų broliams Lietuvoje. Man rodos, kad patriotinė tautinė lietuviška spauda yra galingesne už ginklą. Gaila, kad atsiranda šalia komunistinės spaudos ir kitų lietuviškų laikraščių, kurie nerašydami nieko prieš Maskvos okupantą, patys kerta medžio šaką ant kurios jie patys sėdi. Rusams svarbu, kad mes nieko prieš "vyresnįjį brolių" nesakytume. Bet krito Romos imperija, kris ir Maskvos.

Baigdamas šį laiškutį tauriu nuoširdų lietuvišką ačiū už prisiūtą spaudą.

Petras Čiabis
Buenos Aires

KAD BATAI DUONOS NEPRAŠYTŲ

Draugas Jokubka manęs nemėgsta. Jis rašo savo raudonoje Vilnyje: St. Perminas dergia Tarybų Lietuvą, matydamas ten tik blogą...

Vilnies redaktorius plepėlėjo, bet neįrodė faktais, kad jis teisus. Rašydamas apie tarybinio ūkininkavimo kamariles, nėra šmeižimas, nėra tai ir pikta valia. Tai yra liūdnų tarybinio "ūkininkavimo" faktų peržvalga laisvos spaudos skiltyse. Ar raudonos Vilnies redaktorius pagalvojo, iš kur St. Perminas faktus gavo? Gavo jis faktus iš tarybinės spaudos apmaudingų atodūsių ir ne mažiau apmaudingų keiksnojų savo ordinuotiems brokdariams, kurių privežė ok. Lietuvon iš tarybinių žemių.

Štai, atskleidžiamo vilnišką žurnalą "Švyturys" ir skaitome, ką porina Vilniaus "Bato" fabriko direktorius Teodoras Martinkus, jį klausinėjančiam žurnalistui Rimantui Cemnolonskiui:

— Kas jūsų vežimą atgal

tempia? — klausia smalsus korespondentas.

Sovietuose įprastu manevru Martinkus skundžia kitus. Jis, esą, nekaltas, kad jo gamybos batai "duonos prašo", atseit porą dienų padėvėti, prasižioja.

— Šiaulių 'Elnio' kombinatas mums tiekia maždaug pusę odos, — verkia Martinkus. — Per pirmuosius du šiuo metų mėnesius išbrokavome ir grąžinome 86 procentus gautos žaliavos. Stokodami odos, kartais sudarinėjame sandėrius su sąžine.

Sovietiniu žargonu "sudaryti sandėrį su sąžine" reiškia kišti rinkon niekalą, broką, kad tiktai planas būtų užpildytas. Jeigu liepta pagaminti šimtą porų batų, tokius pagamina iš bro-

ko. Kas kad tie batai porą dieną paavėjęs "duonos prašo"! Laisvos rinkos pramonėje "sandėrių su sąžine" nesudaro. Sandėrius sudaro su pirkėju, su savo įmonės geru vardu.

— Ar tvarkėte ryšius su kitais tiekėjais?

— Kol kas nieko iš to neišėjo, — aimanoja "Bato" gamyklos direktorius.

Aimana ženklina: gauname brokuotą žaliavą; iš tos žaliavos gaminame brokuotus batus.

Apie tai rašo "Švyturys", nr. 10, psl. 11... Ir sakykite, kodėl burnoja raudonas "Vilnies" redaktorius Jokubka ir keikia St. Perminą. Esame tikri, kad Jokubka tarybinės gamybos batų nenešioja.

St. Perminas

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2100-9

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į Lietuvą išvyksta iš BOSTONO ir NEW YORKO GRUODŽIO 22 D. ir grįžta SAUSIO 5 D. /Leningradas, Vilnius, Kaunas, Ryga, Maskva ir Helsinkis/

KAINA TIK \$875.00 /double occupancy/

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

1977 metų ekskursijos į LIETUVĄ prasideda balandžio 6 d. Registracijas priimame dabar.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atskvisti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalingus išskvietimo dokumentus.

LB VIII TARYBOS PIRMOJI SESIJA

ANTANAS JUODVALKIS

Kaip jau minėjau, rugsėjo 4 d., šeštadienis buvo perkrautas tuo pačiu metu vykstančiais suvažiavimais, posėdžiais, pasitarimais, susitikimais. Prie geriausių norų tuo pačiu metu negalima buvo dalyvauti keliose vietose, nors ir labai norėjosi.

LB aštuntosios tarybos pirmoji sesija prasidėjo numatytu laiku Jaunimo Centro kavinėje. Sesiją pravedė buv. Tarybos prezidiumas. Labai energingai ir sumaniai pirmininkavo Algis Rugienius, o sekretoriavo Jonas Urbonas. Garbės svečiams skirtas vietas užėmė PLB garbės pirm. St. Barzdukas ir pirm. Br. Nainys, Krašto valdybos pirm. J. Gaila ir Garbės teismo pirm. Ed. Korzonas.

Visiems sugiedojus himną ir kun. V. Dabušiui sukalbėjus maldą, eita prie darbotvarkės vykdymo. Sveikino šios sesijos globėjas Vidurio vakarų apyg. pirm. M. Jakaitis. Pirmininkaujantis pristatė pagal sąrašą visus Tarybos narius ir kai kuriuos svečius.

Ilgesnį pranešimą padarė Krašto valdybos pirm. Juozas Gaila. Ne tik paminėjo Bendruomenės pagyvėjusią veiklą, bet davė pylos ir jos darbo trukdytojams bei kritikams. Atrodo, J. Gailai buvo visi priešai, kurie nepritarė jo užimtai veiklos linijai ir bandė jo ėjimus kritikuoti. Pažymėjo, kad tik pora laikraščių palaikė jo užimtą liniją, o ypač "Naujienos" vykdė bendruomenės ardumą darbą. Paminėjo ir "Dirvą", kad ir ji dalinai nepritarė jo ėjimams. Gavę pylos ir mūsų vadinamieji veiksniai, nors vardų ir neminėjo. Anot jo, veiksniai surenka pinigus, o jų darbų nematyti. Kas kita LB, kuri mažais ištekliais yra nuvertusi ištisus kal-

nus. LB išleidžia mažiau, įskaitant ir Lietuvių Fondo skiriamas sumas, negu veiksniai, o padaro kelerio-pai daugiau. Čia parodė išleistus mokyklinius vadovėlius, kurių turinys ir išvaizda gali konkuruoti ir su šio krašto ar ok. Lietuvoj išleidžiamais. Nors ir ne jo kadencijos metu kai kurie renginiai buvo įvykdyti, bet viską suplakė į vieną krūvą ir juos suminėjo, lyg tai įvyko jo pastangų ir darbo dėka. LB per 20 metų yra daug padariusi lietuviybės ir lietuviškos kultūros darbe ir to niekas neneigia. Visi džiaugiamės dainų ir tautinių šokių šventėmis, mokslininkų simpoziumais, teatro festivaliais, jaunimo organizacijomis ir jų kongresais, sporto klubais ir chorais, veikiančiomis švietimo institucijomis ir ansambliais. Prie vieno LB yra daugiau prisidėjusi, prie kitų mažiau arba nieko. Dažnai vienokią ar kitokią veiklą nulemia ne LB-nės organizacija, bet pavieniai asmenys, atsidavę šiam darbui.

LB finansiniai ištekliai varžė veiklą ir neleido pilnai išsiskleisti. Dažnai linksnuojami abu turtingieji Susivienijimai lietuviškiems reikalams yra davę mažiau, negu čia pat salėje esą keli privatūs asmenys.

LB-nė, jam vadovaujant, organizaciniai sustiprėjo ir išsiplėtė, nors buvo ir savitarpio ginčų ir nelemtų nesusipratimų, kurie trukdė kūrybinį darbą. Pirm. J. Gaila pasidžiaugė LB sėkmingai vykdomu laisvinimo darbu. Laisvinimo reikalams kas kart surenkama vis daugiau ir daugiau lėšų, kas įgalina šį darbą plėsti ir sėkmingiau vykdyti.

Pabaigoje dėkojo visiems Krašto valdybos nariams, kurie tvirtai ir ryžtingai at-

JAV LB VIII Tarybos prezidiumas. Iš kairės: dr. Edmundas Lenkauskas, pirm. inž. Raimundas Kudukis, adv. Algirdas Širvaitis, inž. Algis Bublys ir kun. Gediminas Kijauskas, S. J. J. Urbono nuotr.

liko savo pareigas. Ypatin-gą padėką išreiškė Algimantui Gečiui, kuris jau dvi kadencijas įtemptai dirbo Lietuvos labui. Taip pat dėkojo kun. K. Pugevičiui už LKB Kronikų vertimą į anglų kalbą, nors tą darbą turi atlikti nuo kitų įsipareigojimų mažai atliekamu laiku.

GARBĖS TEISMO PRANEŠIMAS

Pranešimą padarė pirm. Edm. Korzonas. Garbės Teismas išsprendė visas bylas, kurių turėjo net 13. Skundai daugiausiai lietuvių teisėtumą. Dėl Ohio apygardos pastarųjų rinkimų buvo gauta du pareiškimai: vienas asmeninis, o antras vyr. rinkiminės komisijos.

Garbės Teismas išaiškino, kad Pittsburgho apylinkės rink. komisija prasilenkė su balsavimo taisyklėmis ir visus 210 balsų neužskaitė. Tokiu būdu, Ohio apygardoj sumažėjo balsavusių skaičius ir teko iš naujo perskaiciuoti apygardose išrinktus Tarybos narius. To pasėkoje iš Ohio apygardos

iškrito mažiausiai balsų gavęs, atstovas dr. H. Brazaitis. Po GT pranešimo jis norėjo gauti balsą, bet pirmininkaujantis, laikydamasis taisyklių, neleido kalbėti ir nukėlė į darbotvarkėje numatytą diskusijų vietą.

Diskusijų metu paaiškėjo, kad dr. H. Brazaitis buvo padavęs dėl GT sprendimo skundą Tarybos prezidiumui, kurį pirmininkaujantis A. Rugienius ir perskaitė. V. Kamantas paaiškino įstatų atitinkamą straipsnį, kur pasakyta, kad GT sprendimas yra galutinis. Prašė Tarybos narius tai priimti dėmesin, ne diskutuoti ir negaišinti laiko. Atsirado Tarybos narių, kurie gynė dr. H. Brazaičio poziciją, aiškino jo nuopelnus LB-nei ir prašė padėti atstatyti. Pirmininkaujantis aiškino, kad, norint tai padaryti, pirma reikia pakeisti įstatus, o įstatams keisti yra numatyta ilga procedūra, kurios reikia laikytis. GT pirm. E. Korzonas pakartotinai aiškino, kad sprendimas neliečia asmens, bet vyr. rinkiminės komisijos nutarimą. GT darydamas sprendimą, nežinojo kas bus paliestas ir iš viso ar atsilieps į Tarybos narių pasiskirstymą. Nežiūrint to, kai kuriems Tarybos nariams, vis tiek norėjosi pakeisti GT sprendimą ir atstatyti buvusią padėtį. Beieškant išeities, buvo paprašytas GT pirm. E. Korzonas šį reikalą persvarstyti, nors niekas neiškėlė naujų davinių. E. Korzonas pažadėjo bylą peržiūrėti.

Klausant šių diskusijų, piršosi mintis, kad kai kurie Tarybos nariai nėra susipažinę su jų pačių priimtais ir veikiančiais įstatais bei taisyklėmis, reikalavo daryti tokį sprendimą, kuris patenkintų jų draugo ar grupės interesus.

Rinkimai. Sudaryta nominacijoms ir balsams skaičiuoti komisija: Vyt. Kutkus (pirm.), kun. V. Dabušis, D. Kojelytė, K. Jankū-

nas ir dr. A. Razma.

Į Tarybos prezidiumą išrinkti ir pasiskirstę pareigomis: pirm. inž. Raimundas Kudukis (46), vicepirm. kun. Ged. Kijauskas, S. J. (41), sekretoriai — Rom. Bublys (43) bei Alg. Širvaitis (31) ir išdininkas dr. Ed. Lenkauskas (44) — visi iš Clevelando, Ohio. Balsavo 55 Tarybos nariai.

Į Kontrolės komisiją išrinkti: dr. Rožė Šomkaitė (36), kun. Korn. Bučmys (34) ir Vyt. Alksninis (32). Kandidatais liko: Kęstutis Miklas (27) ir Jurgis Augius (20).

Į Krašto valdybos pirmininkus kandidatavo: Algimantas Gečys iš Philadelphijos, buv. visuom. reikalų tarybos pirmininkas ir Aleksandras Vakselis iš New Yorko. Abiem kandidatams buvo leista pasiskirti ir išdėstyti savo programas. Taryba, pagal balsų daugumą, Krašto valdybos pirmininku išrinko inž. Algimantą Gečį, gavusį 39 balsus, kai tuo tarpu jo konkurentas Aleksas Vakselis tesurinko 16 balsų.

Į Garbės Teismą, rotacine tvarka, išėjusių vieton darinkti: Vyt. Kamantas (33) ir Juozas Ardys (19). Kandidatais, po perbalsavimų liko: dr. T. Remeikis, Vac. Kleiza ir Jonas Vaznelis. G. Teismas pirmininku perrinko Ed. Korzoną, o nariais liko: Al. Vakselis, dr. Genys, V. Kamantas ir J. Ardys.

Išrinkus LB organus, Tarybos nariai pasiskirstė į 6 komisijas ir užsidarė poros valandų atskiriems posėdžiams. Kiekviena komisija turėjo išsirinkti pirmininką ir sekretorių, išdiskutuoti Tarybos 3-jų metų veiklą ir nutarimus paskelbti plenumui.

Truputį pavėluotai prezidiumas pradėjo posėdžius ir kvietė komisijų pirmininkus paskelbti savo nutarimus. Švietimo komisijos pirm. V. Kamantas, sekr. V. Šoliūnas; Ekonominės - Fi-

(Nukelta į 10 psl.)

JAV LB VIII Tarybos sesijoje pertraukos metu clevelandiečiai Juozas Mikonis, dr. Henrikas Brazaitis, Kanados LB pirm. Jonas Simanavičius ir detroitietis inž. Vytautas Kutkus. J. Urbono nuotr.

LB Tarybos sesija

(Atkelta iš 9 psl.)

nansinės komisijos pirm. D. Jančiauskas, sekr. E. Vasi-
liūnienė; Kultūrinės — pir-
mininkas V. Vaitkus, sekr.
S. Liaukutė; Jaunimo —
(vienintelė komisija nesu-
gebėjusi išsirinkti vadovy-
bės); Organizacinė-Admi-
nistracinė — pirm. A. Vak-
selis, sekr. J. Augius ir Po-
litinė-Informacinė — pirm.
P. Vileišis, sekr. K. Jankū-
nas. Tai pati gausiausia na-
riais (20) komisija, iš ku-
rios, Tarybos narių nuta-
rimu, bus sudaryta nuola-
tinė komisija rūpintis ok.
Lietuvos religiniais reika-
lais.

Vienos komisijos spėjo
padaryti kai kuriais klaus-
imais nutarimus ir prane-
šė Tarybos sesijai, kiti tik
suminėjo atliksimus darbus.
Suprantama, laikas buvo la-
bai ribotas ir nespėta visų
reikalų pakedenti. Tikėki-
me, kad kitai sesijai visos
komisijos bus pilnai paruo-
šusios planus ir įteiks se-
sijai patvirtinti.

Laikui baigiantis pirmi-
ninkaujantis visus spaudė
savo kalbas trumpinti, kad
būtų galima laiku užleisti
patalpas V taut. šokių šven-
tės reikalams ir patiems pa-
siruoti dalyvauti.

Ilgosnę programinę kalbą
pasakė naujasis Krašto val-
dybos pirm. A. Gečys. Nau-
jo nieko neišskėlė, o kalbėjo
bendrībėmis, kaip ir visi
kiti. Pažymėjo, jei jau ne-
galima bus susijungti, tai
bus bandoma dirbti atski-
rai, netrukdam vieni ki-
tiems. Gal ir gera mintis.
Naujas dalykas, tai pasiry-
žimas leisti anglų kalba
biuletinį, nekalbantiems lie-
tuviškai. Kai kas į tai pa-
žiūrės gana skeptiškai, o
gyvenimas parodys ar buvo
reikalinga.

Padėkojus visiems dar-
buotojams, pirmoji sesija
paskubomis buvo baigta

kun. K. Bučmio malda ir
himnu.

SANTAROS-ŠVIESOS SUVAŽIAVIMAS

Kaip ir kitais metais, fe-
derantai ir šiemet suskrido
į Tabor Fermą. Prasidėjo
rugsėjo 9 d. ir baigėsi 12
d. Iš šių 4 dienų, organiza-
ciniam reikalams skyrė
vos 1 valandą. Tur būt, San-
taros - šviesos Federacija
yra vienintelė organizacija
nerenkanti nario mokesčio,
nereikalaujanti jokių pa-
reiškimų ar pasižadėjimų.

Be ypatingų kvietimų ir
garsinimų, suskrenda iš to-
limiausių vietovių lietuviai
šviesuoliai, pasidalinti tu-
rimomis žiniomis, literatū-
rinėmis naujovėmis, poeti-
ne kūryba. Programoje vi-
sad vyrauja literatūrinės
temos bei pašnekesiai, bet
netruksta ir visuomeninių
bei politinių pasikalbėjimų.

Šiais metais Tabore atsi-
dūriau tik šeštadienį po pie-
tų. Teko išgirsti Aušros Ju-
rašienės prisiminimus apie
Mykolaitį-Putiną ir Kazį
Borutą.

J. Brodskis, buvęs disi-
dentas, kalbėjo angliškai
apie Tomą Venclovą.

Vakare išgirdome poetus
ir rašytojus, skaitančius sa-
vo kūrybą. Vakariui vadova-
vo poetas Rimv. Šilbajoris.

Jurgis Blekaitis išvertė
ir lietuviškai paskaitė poeto
J. Brodskio kūrybą, o pats
poetas kelis eilėraščius —
rusiškai. Iš lietuvių asme-
niškai savo kūrybą skaitė:
M. Katiliškis, J. Blekaitis,
Liūnė Sutema, živilė Bilai-
šytė, Eglė Juodvalkytė ir
Austė Pečiūraitė. Taip pat
buvo išklaustos Juozo
Kekšto, gyv. Lenkijoje,
įkalbėtos eilės iš juostelės.
Aušra Jurašienė paaikšino
ištatytus Valaičio meno
piešinius.

Po literatūrinės dalies,

Lietuvos Vyčių suvažiavime rugpiūčio 28-29 d. Dayton, Ohio, banketo metu buvo įteiktas aukso medalis Sergiejui Kovalievui (in absentia), lietuvių draugui, kalinamam Sovietijoje. Jo vardu medalį priėmė Simas Kudirka. Prie garbės stalo buvo simboliškai palikta Kovalievui tuščia kėdė. Nuotraukoje prie mikrofono Simas Kudirka, šalia kun. Kazimieras Pugevičius, vertęs Kudirkos kalbą angliškai, suvažiavimo rengimo pirmininkė Mrs. Elinor Sluzas ir Cincinnati Arkivyskupas Joseph L. Bernardin, pasakęs pagrindinę kalbą.

numatytu laiku išgirdome
mūsų gražiabalsius solis-
tus: Neriją Linkevičiūtę ir
Bernardą Prapuolienį. Akom-
ponavo K. Schmidt. Pirmo-
je dalyje padainavo solo ir
duetais operų ištraukas
prancūziškai, o antroje da-
lyje lietuvių liaudies dainas.

Solistai taip sužavėjo pil-
ną daržinę klausytojų, kad
turėjo net pakartotinai bi-
suoti.

Suvažiavimas baigėsi sek-
madienį prieš pietus. SAN-
TARA sugeba sutraukti
jaunus, apyjaunius ir vy-
resnius menininkus, rašyto-
jus, poetus, mokslininkus ir
kitokius gyvus žmones.
Šiais metais jaunųjų tarpe
matėsi gana daug žilų gal-
vų, besidominčių savo vai-
kų ar vaikėčių veikla. Ne-
teko pastebėti naujų pačių
jauniausių talentų. SAN-
TAROS suvažiavimuose
smagu dalyvauti, nes vi-
suotinai girdi kalbant tik
lietuviškai.

Suvažiavimą globojo, kaip
ir kitais metais, Tabor Far-
mos šeimininkai Adamkai.

VAKARONĖ SU ANTANU LAUKAIČIU

BALTIJOS klubas, paty-
res, kad "Dirvos" bendra-
darbis Antanas Laukaitis,
lankosi Chicagoje ir rengia-
si grįžti į savo nuolatinę gy-
venamąją vietą tolimojoje
Australijoje, š. m. rugsėjo
14 d. vakare, Tautiniuose
Namuose surengė atsisvei-
kinimo vakarą.

Vakaronę pradėjo Juozas
Andrašiūnas, pasveikindamas
svečią ir pasidžiaugdamas
jo kelionių aprašymais,
spausdinamais "Dirvoje" ir
gera Australijos lietuvių
gyvenimo informacija.

Vakaronės metu A. Lau-
kaitis papasakojo įdomes-
nius kelionės epizodus ir
pasidomėjo "Dirvos" padė-
timi bei ateities planais.

Apie "Dirvą" ir esamą
padėtį plačiau papasakojo
vienas iš VILTIES draugi-

jos vadovų Jonas Jurkūnas.
Kaip žinoma "Dirva" dabar
yra nuomojamose patalpo-
se. Čia ji surenkama, sulau-
žoma, nufotografuojama, o
spausdinama amerikietiško-
je spaustuvėje. "Vilties"
draugijos valdyba ir "Dir-
vos" įkurdinimo komisija
tebeieško įsigyti nuosavų
tinkamų patalpų. Jei būtų
pakankamai kapitalo, tai
namą ir spausdinimo ma-
šiną buvo galima senai įsi-
gyti, bet tenka labai ir la-
bai skaitytis su turimais iš-
tekliais ir ateities galimy-
bėmis. Vykdytas "Dirvos"
atstatymo vėjus, nedavė to-
kių rezultatų, kokių buvo
tikėtasi. Tuo tarpu "Dirva"
išeina reguliariai, geros iš-
vaizdos ir turinio. Dažni-
nant leidimą, tektų didinti
redakcinį ir administracinį
personlą, o tuo pačiu gero-
kai pašoktų ir išlaidos. Lei-
dėjai ir redaktoriai sten-
giasi "Dirvą" išlaikyti auk-
štesniam lygyje, duoti gerą
informaciją, bet nesivelti į
bergždžius ginčus.

Svečias A. Laukaitis
džiaugėsi Chicago (ypač
Marquette Parko), lietuvių
veikla bei gyvenimu. Nepa-
prastą įspūdį jam padarė
V-ji tautinių šokių šventė,
kurią matė pirmą kartą. Ir
Australijoje yra suruošiamos
lietuvių dienos ir spor-
to šventės, bet toli gražu
neprilygsta matytai. Jei rei-
kėtų apeisti Australiją, tai
apsigyventu tik Chicagoje,
Marquette Parko apylinkė-
je, bet nelistų į krūmus ar
šiltuosius kraštus. Antroje
vietoje minėjo Kanados To-
rontą, kur lietuvių judėji-
mas yra gyvas.

Svečias džiaugėsi lietuvių
vašingumu ir draugišku-
mu, kur tik buvo sutikęs
lietuvių. Prašė neužmiršti
Seinų-Punsko lietuvių, ku-
rie veda nelygią kovą už
išsilaimą. Lenkų adminis-
tracija ir bažnytinė vyres-
nybė neleidžia lietuviams
savo kalba melstis ar mo-
kytis. Vietos lietuviai, sun-

kiose sąlygose daro visa,
kad lietuvių kalba būtų iš-
laikyta ir jaunimas nebūtų
sulenktas. Prašė rašyti
laiškus vietos lenkų vysku-
pui ir reikalauti lietuviams
pamaldų lietuvių kalba.

Pašnekėsiai draugiškoje
nuotaikoje, užtrukę keletą
valandų, baigti geriausiais
linkėjimais, pasiekti Aus-
tralią ir toliau dalintis savo
pergyvenimais su "Dirvos"
skaitytojais.

ATIDARYTAS BANKO SKYRIUS

Midland Savings & Loan
b-vė, vadovaujama Frank
Zogo ir lietuvių direktorių,
Marquette Parko centre
(2657 W. 69th St.), atidarė
naują banko skyrių.

Kada išorinis spaudimas
didėja ir kiti bankai net su-
laiko paskolų davimą, Mid-
land taupymo bendrovė
ateina vietiniams gyvento-
jams į pagalbą, atidaro nau-
ją skyrių ir jungiasi į visų
gyventojų eiles. Sujungto-
mis jėgomis ir ištekliais
lengviau bus atsispirti prieš
padidėjusį išorinį spaudimą,
o vietos gyventojai gaus
geresnę patarnavimą. Ban-
ko skyrius atliks visas ban-
kines operacijas, priims in-
dėlius, duos paskolas ir t.t.

KONCERTAS — ŠOKIAI

LST Korp! Neo-Lithua-
nia ruošia neįprastą estra-
dinės muzikos koncertą Jau-
nimo Centro salėje, š. m.
rugsėjo 25 d. (šeštadienį),
8 val. vak.

Koncertuos ir šokiams
šokiams gros Neo-Lithua-
nijos orkestras, vad. fil. Al-
gio Modesto, o dainuos senj.
Irena Mažeikaitė.

Veiks užkandinė ir gėri-
mų baras. Stalai (10 asm.)
rezervuojami tel. 925-0035,
o susimokama prie įėjimo.
Visi kviečiami, ypač jau-
nimas, atvykti ir linksmoje
studentiškoje nuotaikoje
praleisti vakarą.

Korp! Neo-Lithuania filisteris Mečys Baliutavičius iš Va-
lencia, Venezuelos, atvyko į Cicero aplankyti savo brolių aktorį
Julijų ir kitus seniai nematytus draugus. Korp! Neo-Lithuania
tarybos suvažiavime sutiko kitus du Mečius — Šimkų ir Valiu-
kėną, prieš 35 metus drauge kalintą Joną Jurkūną, apsilankė
Cicerioje pas Dirvos bendradarbį Vytautą Račkauską, pratęse
Dirvos prenumeratą ir paliko Dirvai auką \$27.00. Nuotraukoje
svečias Mečys Baliutavičius (dešinėje) su broliu Juliumi Vytau-
to Račkausko įstaigoje, Cicerioje. V. A. Račkausko nuotr.

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Mūsų ateities centrinė būstinė

Patrauklioje Lietuvių Namų patalpose veikia Guth & Sirvaitis advokatūros įstaiga, kurioje aplankiau dabartinį Lietuvių Namų Akcinės Bendrovės Direktorių Tarybos pirmininką adv. Algį Širvaitį. Erdviame ir jaukiame kabinete, prie puoduko kavos, su malonumu stebėjau jaunesniosios kartos atstovą, kuris, jau dešimti metai sėkmingai besiversdamas advokatūros praktika, aktyviai ir praktiškai įsijungė į vieną iš svarbiausių Clevelando lietuvių gyvenimo institucijų.

Gėriusi jo gryna, be akcento, lietuvių kalbą, nors Lietuvą su savo tėvais paliko dar net darželio amžiaus nepasiekęs ir lietuvišką mokyklą telankė vos ketveri metai. Kukliai pripažindamas savo kalbos žinojimo nuopelnus savo šeimai, ypatingai motinai, Algis Širvaitis, civilinės teisės specialistas, baigęs garsiąją Marshall Teisės Mokslo mokyklą (Cleveland Marshall School of Law), prieš tris metus atidarė savo advokatūros įstaigą su partneriu advokatu Milton Guth. Taip pat toje įstaigoje yra dar trečias advokatas lietuvis Bronius Taoras.

Tos įstaigos klientūrą sudaro įvairių tautybių asmenys, ir jų skaičiuje kiek mažiau 50% yra lietuviai. Būdamas vienas iš pirmųjų Lietuvių Namų patalpų nuomininkų, susidomėjo Lithuanian Village veikla, ir prieš tris metus buvo išrinktas į direktorių tarybą, o taip pat tapo Lietuvos Amerikos Piliečių Klubo patikėtinu.

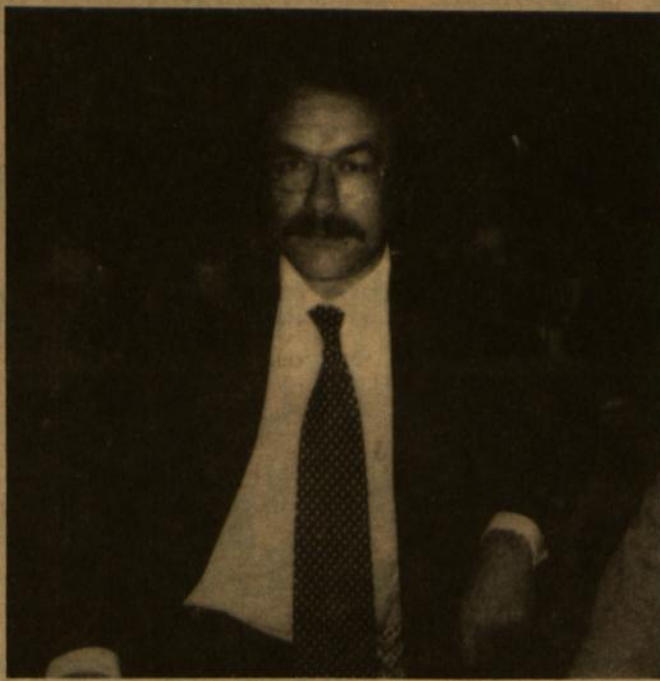
Lietuvių Namai savo moderniomis ir skoningomis patalpomis patraukė į save mūsų didžiulius kultūrinius parengimus, pokylius, koncertus. Laikui bėgant, pradėjo ryškėti ir kai kurie trūkumai, kurių iš anksto numatyti nebuvo galima ir kurie dalinai kilo iš to, kad reikėjo galimai skalsiau išnaudoti ribotą statybos vietą.

Skoningas Gintaro restoranas reikalingas kiek didesnės virtuvės ir kai kurių kitų patogumų. Klubas, baro patalpos ir restoranas Lietuvių Namų bendrovei moka nuomą, tačiau yra savarankiškai tvarkomi Zenono Dučmano ir Teresės Kuzminienės. Z. Dučmano žinioje taip pat yra klubo patalpų nuomos reikalai. Užsidaraius A. Valodkos Globe Parcel Service įstaigai, kuri vertėsi siuntinių siuntimu į kraštus už geležinės uždan-

gos, šiuo metu patalpa yra tuščia, tačiau išnuomavimo problemos nebus.

Pagal A. Širvaičio tvirtinimą, pastato vertė kyla ir šiuo metu jis įvertinamas apie 325,000.00 — žymiai aukščiau už faktinę statybos kainą. Aplinkos rajonas plečiasi ir auga, naujos prekybos ir verslo įmonės savo skaičiumi kyla. A. Širvaitis optimistiškai ir su dideliu pasitikėjimu žiūri į ateitį.

"Aš esu tikras, kad po eilės metų Lietuvių Namai liks pagrindine mūsų visuomenės būstine. Abejonės nėra, kad ir finansiniai bus tvirta ir sėkminga. Tuo tarpu mes pageidautume, kad mūsų visuomenė gyviau įdomautųsi Lietuvių Namais, reikšdama savo kon-

Adv. Algirdas Širvaitis.

struktyvią kritiką, šalia priekaištų, iškeldama pasiūlymus ir sumanymus Lietuvių Namų pobūdžiui kelti ir veiklai praplėsti".

Čia jis, kaip ir visų kitų mūsų organizacijos vadovai kelia jaunimo dalyvavimo svarbą. Jis džiaugiasi, kad prieš kurį laiką kooptuotas, vėliau pats kandidatavęs, buvo išrinktas į direktorių Tarybą Ramūnas Švarcas, jauniausios suaugusios kartos atstovas.

Jaunimo įtraukimas į Lietuvių Namų veiklą galėtų būti įvairiose formose. Tapdami klubo nariais, jaunieji galėtų naudotis ne vien nario privilegijomis, bet, suorganizavę klubą atstovaujančias sporto ar meno grupes, taip pat būtų jo globjami ir remiami. Čia projektams ir sumanymams beveik nėra ribos, tik reikia padaryti pradžią, kuriai reikalingi iniciatoriai su entuziasmu ir sugebėjimu mesti žvilgsnį į ateitį, kaip tai yra padarę Lietuvių Namų idėjos iniciatoriai. Prieš dar

Lithuanian Village Inc. dabartinė direktorių taryba. Sėdi iš kairės: Juozas Duleba, Stasys Mačys, Juozas Stempužis, pirm. adv. Algirdas Širvaitis, Zenonas Dučmanas ir Jonas Apanavičius. Stovi: Jonas Lipnis, Ramūnas Švarcas, Vladas Plečkaitis, Gytis Motiejūnas, Raimundas Kudukis ir Vytas Matas.

ne taip daug metų, sudegus Lietuvių Salei, dabartiniai Lietuvių Namai tebuvo utopiška svajonė. Šiandieną jie jau tarnauja mūsų džiaugsmui, ir jų ateitis yra ne tik užtikrinta, bet drauge su jais, ir mūsų visuomenės

cininkų ir iš plačiosios visuomenės laukiame pozityvių idėjų ir sumanymų", tęsia Algis Širvaitis pokalbį, su dideliu entuziazmu paaiškindamas dar vieną stambų Lietuvių Namų ateities planą — įsigyjimą savos sodybos, kuri būtų pritaikinta vasaros parengimams, gegužinėms, stovykloms ir jaunimo iškyloms. Lietuvių Namų šių metų pabaigoje planuoja naują akcijų platinimo vaju, kurio vykdymą sutiko prarasti Tarybos vicepirmininkas Juozas Stempužis. Numatoma sukelti 75,000.00 ir tikimasi, kad visuomenė išpirks visas akcijas, ypatinai organizacijos, kurių veiklai tokia vieta būtų labai naudinga. Akcijos numatomos pardavinėti po \$30.00. Taip pat norintieji gali ir šiuo metu dar įsigyti Lietuvių Namų akcijų po \$25.

Algis Širvaitis pabrėžia, kad namų išlaikymas ir priežiūra reikalauja nuolatinių pastovių išlaidų, neskaitant kuro ir apšvietimo. Klubo patalpose naujai įvesta oro valymo sistema kainavusi virš 2,000 dolerių. Tokia pat sistema numatoma įrengti ir valgykloje. Valymas, tvarkymas, mažos pataisos ir remontai yra kasdieninės išlaidos, kurias Namai dengia iš gaunamų

nuomos pinigų. Savaitgaliais išnuomoti problemų nėra, tačiau būtų pageidaujama, kad ir savaitės bėgyje pavyktų gauti pastovių nuomininkų posėdžiams bei susirinkimams. Šiuo metu kas mėnesį Lietuvių Namuose posėdžiams patalpas nuomoja vietinis Lions klubas. Lietuviškoms organizacijoms yra daromos nuolaidos, tačiau kokių nors būdu žemos nuomos nuostolius ieškoma padengti, išnuomojant patalpas ne saviesiems.

Kaip ir visur, problemų netrūksta, bet netrūksta ir entuziastų, kurie jas bando spręsti ir siekti tobulėjimo, kad būtų patenkinti galimai platesni mūsų modernaus ir aktyvaus gyvenimo reikalavimai. Deja, per eilę metų pastebime, kad visi esame linkę į kritiką, tačiau retai ji tebūna konstruktyvi. Jei negirdime kritikos žodžių apie vietines mokyklas, tai lituanistinių mokyklų mokytojai gyvena "stiklo namuose"; nesiderėdami dėl kainų miesto didžioje krautuvėse, reikalaujam nuolaidų iš savo prekybininkų, amatininkų ir šiaip asmenų, kurie savo verslu ar profesija bando sukurti pakenčiamą gyvenimą. Taip ir su Lietuvių Namais — remkime juos, nes su laiku jie bus mūsų vienintelė būstinė, kurioje galėsime būti šeiminingais. Tačiau su kiekviena privilegija būna pareiga. Jei norime geresnių sąlygų, įvairesnės veiklos, tobulesnių įrengimų, tai turime ir pareigą kokių nors būdu palengvinti tų projektų įgyvendinimą konkrečiu patarimu, pozityviu sumanymu ir darbu ar pinigais. Realus ir kietas kasdieninis gyvenimas ne vien mūsų asmeniškam gyvenimui stato reikalavimus. Su jais susiduria visos mūsų institucijos, ir tuo pačiu visi asmenys, kurie, šalia savo asmeniško gyvenimo, dar sielojasi tų institucijų reikalais. Lengva kritikuoti, žiūrint iš šalies...

(Nukelta į 12 psl.)

Lietuvių klubo gegužinėje žodį tarė Lithuanian Village pirm. adv. A. Širvaitis. Šalia Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius inž. R. Kudukis ir Z. Dučmanas.

V. Bacevičiaus nuotr.

Clevelande...

(Atkelta iš 11 psl.)

Nelaukiant vajeaus, atmintime, kad Direktorių Tarybos pirmininko durys atviros kiekvienam geros valios lietuviui. Jis laukia pasiūlymų ir talkos, kad vieningomis jėgomis padėtų tam mūsų lietuviškajam centrui ne vien išsilaikyti, bet augti ir klestėti. Kaip skruzdės, nešdami "po trupinį", galime sukrauti monumentalią tvirtovę. Dvylikos direktorių darbo našta galime palengvinti — jie visi laukia mūsų talkos ir moralinės bei materialinės paramos.

CLEVELANDO LIETUVIŠKOJI SKAUTIJA

Šiomis dienomis Clevelande minėjo sidabrinį Clevelando Skautijos jubiliejų. Šia proga noriu duoti trumpą jos nueito kelio apžvalgą.

Didesniam lietuvių tremtinių skaičiui įsikūrus Clevelande, jau 1949 m. pradėti organizuoti lietuvių skautų vienetai, vėliau išaugę į vietininkijas ir tuntas — Neringos skaučių ir Pilėnų skautų. Taigi šiame turėjome minėti ne 25, bet 27 metų sukaktį, bet rengėjai matyt laukė, kada vėliau įsisteigusios šakos, jūrų skautai ir akademikai (pradėję čia veikti 1951 metais) galėtų prisidėti su savo 25 metų istorija.

Pirmuosius skautų vienetų suorganizavo ir jiems vadovavo vs Vincas Kizlaitis, prie jo prisidėjo Zenonas Dučmanas. Jis buvo pirmasis vietininkas. Po jo trumpą laikotarpį vietininkijai vadovavo R. Bajoraitis ir V. Šenbergas. Skautų šeimai padidėjus, vietininkija tapo tuntu, pasivadavusiu Pilėnais. Pirmasis tuntininkas buvo V. Kamantas, po jo tuntininkais buvo Pr. Karalius, V. Jokūbaitis, V. Staškus, A. Meilus, R. Belzinskis ir šiuo metu tuntininku yra G. Taoras, išaugęs tunto eilėse nuo vilkiuko dienų. Jam sėkmingai talkininkauja jauni skautininkai ir prityrę skautai vyčiai.

1952 m. susiorganizavo jūrų skautai, sudarę Klaipėdos vietininkiją. Jai vadovavo Vl. Petukauskas, Pr. Petraitis, Dž. Kižys, A. Narbutaitis ir šiuo metu Dž. Kižys.

Neringos tuntui vadovavo: S. Radzevičiūtė, S. Juodvalkytė (Gedgaudienė), J. Budrienė, G. Modes-tavičienė, M. Pažemėnienė, A. Petukauskienė, N. Mockuvienė, M. Kižienė, A. Balašaitienė, V. Butkienė, A. Muliolienė, M. Barniškaitė, N. Kersnauskaitė ir šiuo

metu A. Muliolienė.

Akademine skautija pradėjo veiklą 1951 metais. Pirmiausia įkurti akademi-kių skaučių vienetai. Steigėjų eilėse buvo a. a. dr. D. Kesiūnaitė, M. Barniškaitė, dr. M. Žilinskienė, N. Mockuvienė, R. Braziulevičiūtė (Nasvytienė), S. Juodvalkytė (Gedgaudienė) Korp. Vytis (studentai skautai-akademikai) įkurti taip pat 1951 m. Pirmasis skyriaus pirmininkas buvo a. a. dr. M. Vaitėnas. Po jo K. Pažemėnas. Akademine skautija darniai bendradama stovyklavo kartu su visa lietuvių skautų šeima.

Clevelando skautų-čių vadovai-ės ir akademikai daug kartų buvo įpareigoti suorganizuoti ir praveisti visos Lietuvių Skautų Sąjungos ar paskirų jos šakų įvykius Clevelande.

Stambieji kasmetiniai įvykiai yra vasaros stovyklos (seniau prie Pymatuning ežero, vėliau Kanadoje Vasagos ir Rambyno stovyklavietėse) ir Kaziuko mugės (pradžioje ruoštos

senųjų lietuvių namų salėje, vėliau ir lig šiol ruošiamos Dievo Motinos N. P. parapijos salėse). Pilėnų tunto tėvų komitetas ir skautai kasmet ruošia užgavėnių balius, kuriuose skautai ir skautės atlieka programas ir patarnauja svečiams. Kaip mugės, taip ir šie baliai įgalina vienetams sutelkti lėšų visų metų užmojams neapsunkinant skautų tėvų. Clevelando lietuviškoji skautija gali pasigirti, kad iš jos eilių į gyvenimą išėjo gražūs skaičius vyrų ir moterų, sėkmingai besireiškiančių visuomeninio gyvenimo, mokslo ir įvairių profesijų baruose.

Sėkmingai reiškiasi savo profesijose ir lietuviškoje veikloje ir sesės neringietės: prof. A. Augustinavičienė, dr. G. Natkevičiūtė-Matienė, mokytojos A. Balašaitienė, A. Muliolienė, A. Miškinienė, M. Kižienė, J. Budrienė, I. Stasaitė-Bublienė ir visa eilė kitų.

Tenka dar skyrium paminėti skautininkų ramovę ir skautininkų draugovę bei

Jūs turite 18
galimybių laimėti
nuo \$20 iki \$50,000
su \$1 Double Play
bilietu

Kada jūs lošiate
50¢ Pot O'Gold
lošimą jūs galite
laimėti \$10, \$100,
\$500, \$1,000,
\$25,000, \$250,000,
netgi visą milijoną!

Išbandykite abu lošimus šią savaitę!

Ir stebėkite idomia Ohio loterijos TV programą...
ketvirtadienį, 7:30 v.v. ir
pamatysit ar laimėjot.
Jūs galite net pats būti TV.

AD#176

metu A. Muliolienė.

Akademine skautija pradėjo veiklą 1951 metais. Pirmiausia įkurti akademi-kių skaučių vienetai. Steigėjų eilėse buvo a. a. dr. D. Kesiūnaitė, M. Barniškaitė, dr. M. Žilinskienė, N. Mockuvienė, R. Braziulevičiūtė (Nasvytienė), S. Juodvalkytė (Gedgaudienė) Korp. Vytis (studentai skautai-akademikai) įkurti taip pat 1951 m. Pirmasis skyriaus pirmininkas buvo a. a. dr. M. Vaitėnas. Po jo K. Pažemėnas. Akademine skautija darniai bendradama stovyklavo kartu su visa lietuvių skautų šeima.

Clevelando skautų-čių vadovai-ės ir akademikai daug kartų buvo įpareigoti suorganizuoti ir praveisti visos Lietuvių Skautų Sąjungos ar paskirų jos šakų įvykius Clevelande.

Stambieji kasmetiniai įvykiai yra vasaros stovyklos (seniau prie Pymatuning ežero, vėliau Kanadoje Vasagos ir Rambyno stovyklavietėse) ir Kaziuko mugės (pradžioje ruoštos

senųjų lietuvių namų salėje, vėliau ir lig šiol ruošiamos Dievo Motinos N. P. parapijos salėse). Pilėnų tunto tėvų komitetas ir skautai kasmet ruošia užgavėnių balius, kuriuose skautai ir skautės atlieka programas ir patarnauja svečiams. Kaip mugės, taip ir šie baliai įgalina vienetams sutelkti lėšų visų metų užmojams neapsunkinant skautų tėvų. Clevelando lietuviškoji skautija gali pasigirti, kad iš jos eilių į gyvenimą išėjo gražūs skaičius vyrų ir moterų, sėkmingai besireiškiančių visuomeninio gyvenimo, mokslo ir įvairių profesijų baruose.

Sėkmingai reiškiasi savo profesijose ir lietuviškoje veikloje ir sesės neringietės: prof. A. Augustinavičienė, dr. G. Natkevičiūtė-Matienė, mokytojos A. Balašaitienė, A. Muliolienė, A. Miškinienė, M. Kižienė, J. Budrienė, I. Stasaitė-Bublienė ir visa eilė kitų.

Tenka dar skyrium paminėti skautininkų ramovę ir skautininkų draugovę bei

suaugusių skaučių židinį. Iškeltina labai gyva veikla skautininkų draugovės visuomeninio ir kultūrinio darbo baruose, ruošiant pamėnimus, meno parodas, literatūros vakarus ir kitokius vadovų subuvimus. Skautininkų ramovė šiuose įvykiuose taip pat kiek sąlygos reikalauja dirba bendrai. Skautininkų ramovė jau eilę metų yra Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondo narių rėmėjų tarpe. Be to, kasmet surenka stambesnes sumas Brolijos gerajam darbui, okup. Lietuvoje gyvenančių skautininkų paramai ir t.t. Vienas veikliausių skautininkų Vladas Bacevičius daug metų uo-

liai platina skautiškąją spaudą ir aprūpina laikraščius bei žurnalus nuotraukomis iš skautų gyvenimo ir veiklos.

Baigiant šią apžvalgą norėtusi palinkėti visiems Clevelando lietuviams skautams ir jų nepailstantiems vadovams ištvermės žygiuojant Lietuvos keliu su šūkiu širdyse "Dievui, tėvynei ir artimui!" (pr.k.)

CLERK TYPIST

TYPING A MUST. GENERAL OFFICE DUTIES. MAJOR PART OF JOB IS PROCESSING AND TYPING ORDERS. 5 DAY WEEK 8:30 TO 5. PERMANENT POSITION VICINITY "I" ST. & ERIE AVE. PHILA., PA. CALL 215-744-9500. (35-39)

MACHINIST CLASS A

CECIL EQUIPMENT CO.
6186 Norwalk Rd.
Medina, Ohio
725-6651

5 years' experience, have own tools, minimum supervision, must be able to work from prints and do set-ups. Good fringe benefits. Excellent opportunity.

BOSTONO LIETUVIAI

BOSTONAS MINĖS TAUTOS ŠVENTĘ

Jau yra tapus nusistovėjusi tradicija Bostono lietuviuose pradėti rudeninį veiklos sezoną su Tautos šventės minėjimu. Tarsi, Vytauto vainikavimo simbolika ir Lietuvos valstybingumo tradicija prideda tam tikrą ūpą ir prasmę kilniems vietos lietuvių užmojams ir žygiams visuomenės ir kultūros srityse. Minėjimus jau eilę metų rengia Bostono Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba su Antanu Matjoška pirmininko pareigose.

Tautos šventė Bostone bus paminėta sekmadienį, rugsėjo 26 d. South Bostono Piliėčių Klubo trečiame aukšte. Programa prasidės 3 val. p. p. punktualiai. Pagrindiniu kalbėtoju pakvies tas buv. JAV LB CV pirm. Juozas Gaila. Jo kalbos te-

ma — "Lietuva — vakar, šiandien ir rytoj". Meninę programą atliks solistė Daila Mongirdaitė-Richardson, dr. Vyteniui Vasyliūnui lydinti.

Šventę iš tikro prasidės su iškilmingomis pamaldomis Bostono šv. Petro lietuvių bažnyčioje. Pritaikytą pamokslą pasakys klebonas kun. Antanas Baltrašūnas. Visuomenės bei kultūrinės organizacijos kviečiamos dalyvauti uniformuotai su vėliavomis tiek šv. Petro bažnyčios sumoje, tiek 3 val. Piliėčių Klube.

Alg. Budreckas

• **Antanas Laukaitis**, Dirvos bendradarbis, plačiai aprašęs sunkią lietuvių katalikų būklę Punske, kovojant dėl savo teisių su lenku vysk. Sasnowskiu, perskaitęs Dirvoje vysk. A. Deksnio pareiškimą, kad jis jokio laiško Lomžos vyskupui nerašęs: rašo: "... Šio laiško prel. Tulaba, man būnant Romoje, nėra paneigęs, o kad laišku mosikuodamas vysk. Sasnowski važinėjo po lietuvių parapijas, minėdamas šias pavardes, yra teisybė, tai gali paliudyti kiekvienas Suvalkų trikampio lietuvis katalikas, ką jie man ir papasakojo ten."

BIRUTĖ O. ALEKSAITĖ BAIG NAUJ. ANGLIJOS MUZIKOS KONSERVATORIJĄ

Baigusi Varšuvos muzikos konservatoriją, prieš trejetą metų į Bostoną atvyko jauna dainininkė Birutė Ona Aleksaitė. Ji yra kilusi iš lietuviškojo Suvalkų trikampio, tebesančio Lenkijos ribose. Jos atkvietėjai į Ameriką — p. Jakuliai, gyveną Bostono apylinkėse.

Apsigyvenusi Bostone, Birutė O. Aleksaitė tuč tų jau įstojo į Nauj. Anglijos Muzikos Konservatoriją dainavimo ir muzikos studijų pagilinti. Beveik tris metus su atsidėjimu dirbusi, šių metų pavasarį Nauj. Anglijos konservatorijoje ji pasirodė su itin gražiai pasisekusiu dainų ir arijų rečitaliu, o rugsėjo 2 d. išlaikė muzikinės literatūros egzaminus ir gavo muzikos magistrės laipsnį. Tokiu būdu gimė profesionaliai pasiruošusi ir talentinga solistė Amerikos lietuvių kultūriname gyvenime.

Birutė O. Aleksaitė, kaip dainininkė, šio krašto lietuviams yra gana gerai pažįstama. Jos koncertai jau buvo surengti Bostone, New Yorke, Philadelphijoje, Chicagoje, Clevelande ir kt., visur susilaukę gražaus pasi-

Sol. Birutė Ona Aleksaitė.

sekimo ir teigiamų vertinimų.

Tegu Birutei O. Aleksaitėi nestinga laimės ir sėkmės gyvenime ir muzikos mene!

SEWING MACHINE MECHANIC

Expd. high salary
Call 212-255-7070
Mr. Strauss, after 9:30 a.m.
(37-39)

WANTED EXPERIENCED DIESEL TRUCK MECHANIC FOR 2ND SHIFT.

Good fringe benefits, working conditions, and top pay.
FT. WAYNE LEASING CO., INC.
Archbold, Ohio 43502
419-445-6876
(37-44)

MACHINIST-TOOL MAKER

Nearby R & D prototype machine shop, all new equipment. Experience needed in manufacture of close tolerance, high precision machine parts. Excellent working conditions with liberal benefits. Salary commensurate with experience and ability. Call or write in confidence to ARES, Inc., P. O. Box 159, Port Clinton, Ohio 43452. 1-635-2175.

An Equal Opportunity Employer
(37-41)

WANTED AT ONCE SLITTER OPERATORS

Steady employment for qualified men. All fringe benefits.
Apply in Person
ACCURATE STEEL PROCESSING CO.
401 Salliotte Road
Ecorse, Mich.
313-368-5800
An Equal Opportunity Employer M/F
(34-41)

REGISTERED NURSES

Expansion has created the need for additional RNs to work the afternoon and midnight shifts. Both full and part time shifts are available along with opportunities in most areas including ICU-CCU.

WE OFFER:

- MODERN TECHNOLOGY AND EQUIPMENT
- AN EXPERIENCED AND PROGRESSIVE MEDICAL STAFF
- CONTINUING EDUCATIONAL OPPORTUNITIES
- A RESPONSIVE ADMINISTRATION
- EXCELLENT SALARY AND BENEFIT PROGRAMS

If challenge and opportunity are what you demand then 'HOLY CROSS' is the Hospital for you.

For additional information please Call or Visit:

NURSING SERVICES DEPARTMENT

HOLY CROSS

HOSPITAL

4777 E. OUTER DR.

DETROIT, MICH. 48234

313-369-9100

An Equal Opportunity Employer M/F
(35-39)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MACHINE REPAIRMEN

Northern Michigan manufacturer requires an individual with 5-8 years experience on multimatrics, New Britains and Acme Gridley chucks must know electrical mechanical and hydraulic systems on chucking machines. Located in a town of 20,000 on Lake Michigan. Complete fringes including profit sharing. Write P. O. Box 754, Escanaba, Michigan 49829 or call (906) 786-3997. (35-39)

BUDGET STORE

Sutaupysit 20% ir užtiesalais
apsaugosite savo baldus

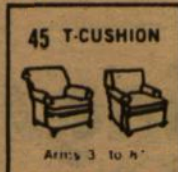
13.59 41,43,45,60
reg. 16.99

42EA, reg. 18.99 **15.99**

51, 48, reg. 33.99 **27.10**

53EA, reg. 37.99 **30.39**

Prailginkit savo baldų gyvenimą su šiais dviem puikiais neprosijamais, mažinomis skalbiama ir džiovinamais užvalkalais. Abu su surauktu pakraščiu. Como žalios, rudos, auksinės ir lygios spalvų audinio. Traymore žalios-auksinės ir mėlynos-žalios puošiančių gėlių audinio. Dept. 128 Budget Draperie. Nėra Southgate, Great Lake mall ar Randall.

PIRKIT MIESTE PENKTAD. 10 IKI 6, SKYRIUOSE IKI 9:30, SHEFFIELD IKI 9.
MES DUODAME IR KEIČIAME EAGLE STAMPS.

LOS ANGELES**AUKSINĖ S. IR A. BATKŲ
SUKAKTIS**

Los Angeles lietuviškoje veikloje jau daug metų plačiai žinomi Stela ir Antanas Batkai neseniai atšventė 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga dukterė Rūta ir žentas V. Moffit surengė balių savo ištaikingoje rezidencijoje Sherman Oaks, kur sukaktuvinkus pasveikinti susirinko daug Batkų giminių ir draugų — su dovanomis. Sukaktuvinkams tai buvo "surprise party", nes dukterė su šeima nuvažiavo sukaktuvinkus paimti iš jų namų, būk tai nusivežti pietums į kokį žymų restoraną. Bet kai visi susėdo į automobilį — Rūtos sūnus "prisiminė", kad užmiršęs foto aparatą ir dėlto reikia dar grįžti į Rūtos namus. Kai prie namų atsidarė priangio durys — čia jau laukė jų didelis būrys giminių ir draugų su gėlėmis, sveikinimais, dovanomis. Gerai surežisuota.

Stela ir Antanas Batkai čia labai aktyviai reiškėsi įvairiose organizacijose (prieš tai gyvendami Kana-

doje taip pat) ypačiai ankstesniais laikais. Veiklos neapleidžia ir dabar — dalyvauja dar visoje eilėje organizacijų, ypačiai judrūs Tautinės S-gos ir Tautinių Namų darbuose.

Tuoju po karo S. ir A. Batkai, sudarydami reikiamas garantijas, padėjo ne vienam "dypukui" iš Vokietijos lagerių atvykti Amerikon. Dar daugiau — jie čia jau atvykusiems "dypukams" padėjo gauti darbo, kai tuo laiku (1949-50 m.) jo gauti be gero tarpininkavimo nebuvo įmanoma. Ir tokių buvo ne vienas ar du — bet pora desėtkų. Stela Batkienė tuo laiku jau buvo svarbiose unijos pareigose ir ta aplinkybė jai kaip tik leido padėti nevienai lietuvei. Antano Batkaus dar-

bovietėje perėjo daug lietuvių, jo rekomenduotų, kurie paskui susirado geresnius ir pelningesnius darbus, bet kai kurie išliko iki žilos senatvės, kol išėjo į pensiją.

Visa tai jau praeityje, bet dabar — tie geri S. ir A. Batkų darbai prašosi primenami šios auksinės sukakties proga. (vb)

• **Draugo romano** konkurso rankraščių įteikimo data yra lapkričio 1 d.

**FITTERS
RADIAL DRILL OPERATORS**
Must be experienced reading prints & setting up own job. Excellent working conditions, long program, competitive rates Excellent fringes.
CUSTOM FABRICATORS
15700 DALE
TELEGRAPH — FENKELL AREA (38-39)

BOTTLING LINE MECHANIC

Immediate openings for Mechanics to repair high speed bottling machinery for a production plant in Allen Park. Only experienced mechanics familiar with bottling or packaging machinery need apply. Good starting salary and complete benefit program.

Apply in person

HEUBLEIN INC.

2500 Enterprise Dr., Allen Park, Mich. 48101

An Equal Opportunity Employer M/F

Mokame aukščiausią nuošimtį už santaupų pažymėjimus

6½% įnešus \$1,000
12 mėnesių

6¾% įnešus \$1,000
30 mėnesių

7½% įnešus \$1,000
48 mėnesiam

7¾% įnešus \$1,000
72 mėnesiam

Pagal federalinės valdžios įsaką už santaupas, išimtas oš pažymėjimo sąskaitos prieš nurodytą laiką, nemokamas nuošimtis už 90 dienų, o už likusį periodą — ant išimtos sumos išmokamas tik reguliarius santaupų knygutės nuošimtis (5 1/4%)

Patogiausias taupymo būdas reguliari taupymo knygutė

Už įnašus mokame

5¼%

Įdedi kiek nori, išimi kada nori

Nuošimtis apskaičiuojamas kiekvieną dieną ir išmokamas du kartus metuose

Santaupų sąskaitos apdraustos iki \$40,000.

**MES TEIKIAME GEROMIS SĄLYGOMIS PASKOLAS
NAMŲ PIRKIMUI**

Open
Saturdays
Closed
Mondays

Superior Savings
AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th St.

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Ave.

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Ave.

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road
(near Green)

APLANKYKIT VILNIŲ IR SAVO PAŽISTAMUS 1977 METAIS!

**SUSITARKIT DĖL SAVO KELIONĖS
CLEVELANDE!**

Praleiskit 5 dienas Vilniuje, 1 dieną Kaune, 1 dieną Maskvoje ir 1 dieną Amsterdame.

Viskas, įskaitant kelionę lėktuvu iš New Yorko, viešbučiai, žymesnių vietų apžiūrėjimas, maistas ir persikėlimai — tikrai \$792.00.

Išvykstama 1977 m. balandžio 1, 15 ir 29 d.d.

Dėl informacijų ir rezervacijų prašom kreiptis į

KOLLANDER WORLD TRAVEL, INC.

589 EAST 185TH ST.

CLEVELAND, OHIO 44119

TEL. (216) 692-2225

**JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į**

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI
ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ
AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti
direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės vylan-
doje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Looking for a challenge?

We have it.

We Need:

TOOL & DIE MAKER (1)

Must be a Journeyman to work on small progressive dies with close tolerance. Must be able to lead own job.

GRINDER O. D. (1)

Journeyman required to work a sine bar grinder on afternoon shift. Must hold to close tolerances. WE OFFER:

TOP WAGES

EXCELLENT BENEFITS

GOOD WORKING ENVIRONMENT

FOR AN APPOINTMENT CALL:

B. D. PETERSON 313-842-7400

W. M. CHACE COMPANY

1600 Beard Ave., Detroit, Michigan 48209

An Equal Opportunity Employer

EXPERIENCED

BOLT MAKER

SET UP OPERATOR

COLD HEADER

SET UP OPERATOR

THREAD ROLLER

SET UP OPERATOR

BOLT TRIMMER

SET UP OPERATOR

(for Hartford and/or Waterbury)

OVERTIME AND FRINGE BENEFITS

MICHIGAN SCREW PRODUCTS

6400 E. 11 MILE RD.

CENTER LINE, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

DISKUSIJOS DĖL LB VEIKLOS

Šį sekmadienį, rugsėjo 26 d. tuoj po pamaldų, apie 12 val., Naujosios parapijos salėje kviečiamas LB Clevelando apylinkės susirinkimas, kuriame LB Tarybos nariai padarys pranešimus apie dabartinius ir ateities LB Tarybos rūpesčius.

Visi kviečiami atsilankyti ir dalyvauti diskusijose.

- **ALT S-gos** Clevelando skyriaus narių visuotinas susirinkimas šaukiamas š. m. rugsėjo 26 d. 4 val. p. p. Lietuvių Namuose.
- Darbotvarkėje bus Skyriaus Valdybos ir Revizijos Komisijos pranešimai, Dirvos Atstatymo Talkos Komitetui aukos paskyrimas, Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai.
- Visi skyriaus nariai maloniai prašomi susirinkime dalyvauti. Kviečiami dalyvauti ir ALT S-gos priėjusieji.
- **Vytautas Jokūbaitis**, gyv. Clevelande, Lietuvių Atgimimo Sąjūdžio vyr. valdybos pakviestas sąjūdžio gen. sekretoriaus pareigoms.

KVIEČIA Į TARPTAUTINĮ BUFETĄ

Šį sekmadienį, rugsėjo 26 d. garsiajame Steve Bencic rsetorane Hofbrau Haus (East 55 Street ir St. Clair Avenue) rengiamas fantastiškas tarptautinis bufetas, kandidatui į County Commissioner George G. Voinovichui paremti. Bus servuojama nuo vidudienio iki 9 val. vak. Auka asmeniui 10 dol.

George G. Voinovich asmeniškai kviečia visus atsilankyti šį sekmadienį į Hofbrau Haus. Dirva irgi jungiasi prie šio kvietimo ir maloniai kviečia visus lietuvius atsilankyti ir būsimuose rinkimuose balsuoti už George G. Voinovich, kuris yra didelis lietuvių draugas.

DĖL NAMO TAKSŲ PAKĖLIMO

George V. Voinovich Cuyahoga apskrities kontrolierius praneša, kad namų ir sklypų naujas įkainavimas yra privalomas pagal Ohio valstijos konstituciją kas 6 metai, o būdą ir taisykles nuosavybėms įkainuoti nustato mokesčių apeliacijos taryba. Todėl jeigu Cuyahoga apskrities namų savininkams pakilo mokesčiai, už tai yra atsakomingi įstatymų leidėjai, Ohio seimelio atstovai.

George Voinovich vykdydamas konstituciją ir sei-

melio įstatymus, atliko įkainavimus ir iš anksto pranešė namų savininkams apie naujus mokesčius, kad savininkai galėtų pasiteirauti, padaryti pataisas ir įteikti skundus.

Pranešimai įgalina savininkus telefonu ar raštu įteikti skundus be advokato tarpininkavimo ir be didelių teisinių išlaidų.

- **Jonui Šiaučiu**niui susirgus, padaryta jam operacija Richmond Hts. ligoninėje. Gydomi dr. Degėsio stropioj priežiūroj ir pamažu sveiksta.
- **Saulius ir Kristina Alšėnai** sulaukė pirmagimio sūnaus Gabrieliaus-Mindaugo.
- **Kun. L. Zaremba**, DM NP parapijoje pradės ruošti vaikus pirmajai komunijai šį rudenį. Prašo nesivėluoti ir registruotis parapijoje 531-4263.

NAUJAS GROŽIO SALIONAS

SILVER SHEARS BEAUTY SALON

687 E. 185 St. Cleveland, O.

Vienintelis lietuvių moderniškai įrengtas grožio salionas. Automobiliams pastatyti aikštė yra už Bi-Rite maisto krautuvės.

Vedėja *Giedrė Mazoliauskaitė*.
Dėl susitarimo skambinti — 486-4240
Vincas Gelgotas

- **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į **Z. Obelenį** tel. 531-2211.
- **Perkant ar parduodant** namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN
DEVILIEG/OPERATORS

Experienced on numerical controlled machines. Must be able to set up for 1st & 2nd shifts. Steady work. Liberal policies & fringe benefits, and uniforms.

NON-FERROUS

21721 Tungsten Rd.
Cleveland, Ohio
216-531-3585 (34-43)

AUTOMATIC SCREW MACHINES

We need an experienced individual on second shift who can set up and operate a multiple spindle Warner & Swasey machine.
We offer an excellent hourly rate and benefit plan.
If you take pride in your work, please contact:

ROTOR TOOL

26300 LAKELAND BLVD.
EUCLED, OHIO
216-731-8888
An Equal Opportunity Employer M/F (38-41)

LINOTYPE MACHINISTS

NAT'L printing firm seeking full time machinists for maintaining 4 tape operated linotype. Previous elektron & autoserter. Experienced required. New Orleans Location. Excellent wages & fringe benefits. Apply or call collect to:

JOHN DUNHAM

P. O. BOX 50547
NEW ORLEANS, LA 70150
504-254-0614
E.O.E. (34-41)

Šv. Jurgio parapijos šventovėje Tautos šventės minėjime ir Šiluvos Marijos šventėje šv. Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys. Šalia kunigai A. Goldikovskis, Bacevičius ir klebonas kun. B. Ivanauskas. V. Bacevičiaus nuotr.

ISPŪDINGA ŠVENTĖ

Užpereitą sekmadienį, 12 d., Clevelando šv. Jurgio parapijoje įvyko iškilmingas Tautos ir Šiluvos Marijos šventės minėjimas: pamaldos bažnyčioje ir programa salėje: Procesiją vedė ir iškilmingas šv. Mišias atnašavo vysk. V. Brizgys, asistuojamas parapijos klebono kun. Balio Ivanausko, kun. Goldikovskio ir diakono Bacevičiaus. Pamoksle vyskupas išryškino Marijos šiluvoje pasirodymo prasmę, tatau surišdamas su mūsų tautos švente ir dabartinėmis nuotakomis Lietuvoje. Pamaldų metu giedojo sustiprintas parapijos choras, vadovaujamas muz. Ryto Babicko. Pamaldos baigtos Marija, Marija ir tautos himnu. Procesijoje ir pamaldose dalyvavo 7 organizacijų vėliavos: šaulių, ateitinių, skautų ir vyčių senjorų. Ypač gražiai, organizuotai, su uniformomis pasirodė abi Clevelando šaulių kuopos.

Po pamaldų salėje prie išdėstytų ir padengtų stalų ir skoningai papuošta scena vyko šventės meninė programa. Montażą Lietuvos Bažnyčios KRONIKOS dvasioj parengė Alfonsas Karklius padedamas p.p. Mikulskių. O pačią programą atliko mūsų jaunimas su p. Mikulskienės kanklininkėmis. Po programėlės, kurią pravedė Vyt. Kliorys, dar žodį tarė Vysk. V. Brizgys. Programai pasibaigus šventės dalyviai buvo pavaišinti kava ir kepsniais, kurią parengė Parapijos Tarybos moterys. Šventėje dalyvavo apie 400 žmonių. Ši šventė buvo gražiai organizuota ir praėjo geru pasisekimu. Šventę rengė šv. Jurgio Parapijos Taryba.

Po programos salėje, klebono pakviesti, visi Parapijos Tarybos nariai dalyvavo Vysk. V. Brizgiui surengtuose iškilminguose pietuose klebonijoje. Pietuose taipgi dalyvavo kun. A. Goldikovskis, diakonas Bacevičius ir Rytas Babickas. Pietų metu parapijos tarybos žmonės turėjo progos plačiau išsikalbėti su mūsų vyskupu šv. Jurgio parapijos reikalais. (ag)

INVESTAVIMUI PASTATAS

Naujas apšildymui pečius (baras, kirpykla ir 3 butai). Pajamos \$9000.00 metams. Taksai ir apšildymas apie \$1650.00 East 185 gatvėje. Kaina \$63,500. Savininkas priverstas išsikelti. Telef.: 943-6768. (36-39)

- **Žemiausios apartamentų draudimo kainos!** Apšaugokite savo apartamentą nuo bet kokios nelaimės ir apsisaugokite save nuo teisinės atsakomybės. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, telef. 943-1202.

48th ANNUAL

Al Sirat GROTTTO 3-Ring CIRCUS WITH A PURPOSE

CIRCUS

AT DOWNTOWN PUBLIC HALL
OCT. 8 thru OCT. 16
Entertainment for the Whole Family
8 days 15 Performances

FABULOUS
Big Top Glamour & Excitement by
★ Karl Wallenda Troupe on the high wire
★ Tarzan Zerbini and his big cats
★ Plus the Clowns and Acrobats and Jugglers and Trained Animals

ALL AT DOWNTOWN PUBLIC HALL
OCTOBER 8 - 16 for 15 Performances

Fri. 8th	— 8pm	Wed. 13	— 8pm
Sat. 9	10am 2pm 8pm	Thurs. 14	2pm 8pm
Sun. 10	— 2pm	Fri. 15	— 8pm
Mon. 11	— 2pm 8pm	Sat. 16	10am 2pm 8pm
Tues. 12	— 8pm		

★ Reserved Seat Prices (Tax Included) \$2.00 — \$4.50 ★

FOR SPECIAL GROUP RATES CALL 771-3435

TICKETS NOW ON SALE

CLEVELAND PUBLIC HALL
CONVENTION CENTER BOX OFFICE
OPEN DAILY 10 A.M. to 5 P.M.
FREE 15 MINUTE PARKING AT BOX OFFICE

FAZIO "THE FOOD PEOPLE" STORES

DIRVA

ELIZABETH

MIRĖ DIRVOS RĖMĖJAS

Stasys Lukoševičius, gyv. Elizabeth, kuris per eilę metų Dirvai kasmet surinkdavo už kelis šimtus dolerių kalėdiniam numeriui skelbimų, po trumpo ligos mirė rugsėjo 18 d. Palaidotas rugsėjo 22 d. Velionis priklausė Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai ir Vilties draugijai, bei kitoms patriotinėms organizacijoms.

Su velioniu atsisveikino

Vytautas Abraitis, ALT S-gos Elizabetho skyriaus pirmininkas, ALT S-gos, Vilties draugijos ir Dirvos vardu.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS ELIZABETHE

ALT S-gos Elizabetho skyrius ruošiasi Tautos šventės minėjimui. Čia jau yra nusistovėjęs paprotys, kad rugsėjo aštuntosios rengėjas yra tautinės sąjungos skyrius. Per eilę metų

elizabetiečiai čia girdėjo daug žymių kalbėtojų ir gėrėjosi mūsų iškiliųjų menininkų išpildomomis dainomis. Taigi ir dabar, spalio 2 dieną, rengėjai savo svečių neapvils.

Programoje girdėsime jauną kultūrininkę, pernai atvykusią iš Lietuvos Aušrą Jūrašienę, kuri su mumis trumpai pasidalins savo mintimis apie Lietuvą. Minėję dalyje girdėsime sol. Ireną Stankūnaitę - Silva. Tai aukštos kultūros dainininkė, ne kartą džiuginusi klausytojo jausmus. Po programos bus karšta vakarienė su atgaiva ir šokiai.

Minėjimas įvyks Lietuvių Laisvės salėje 269 Second St., Elizabeth, N. J. šeštadienį, spalio 2 dieną, 7 val. vakare. Automobilius galima pastatyti šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos kieme. Bilietų galima įsigyti lietuvių švėtainėje pas Joną Švedą skambinant 351-6646;; pas Vytautą Abraitį — 4344-2068; Juliją Veblaitį — 687-4943; Petrą Lanį — 353-1169; ir Vinčą Misiūną — 352-8430.

Rengėjai laukia ir tikisi, kad tautiečiai gausiai į šį banketą atsilankys ne tik iš Elizabetho apylinkių bet taip pat ir iš tolimesnių skyrių kaip Baltimorės, New Yorko ir Philadelphijos. Tegu spalio 2 dieną visi keliai veda į Elizabetho lietuvių salę. (J.P.V.)

• **Korp! Neo-Lithuania** Chicagoje, per savo išd. Antaną Juodvalkį, už dail. Kasiulių parodos gerą pristatymą, atsiuntė Dirvai auką 50 dol.

Už auką nuoširdžiai dėkojame.

• **Gen. Stasiui Raštikiui**, Lietuvos kariuomenės savanoriui ir buv. Lietuvos kariuomenės vadui, rugsėjo 13 d. sukako 80 m. amžiaus. Sukaktvininkas gyvena Los Angeles, Calif. Linkime ilgiausių metų.

• **Helen V. Kulber**, gyv. Brooklyn, N. Y., žinoma Lietuvos vyčių veikėja, atsiuntė Dirvai auką 10 dol. Ačiū.

• **Kun. Antanas Sabaliauskas**, salezietis, parašęs savo misijų atsiminimus "Nuo Imsrės iki Orinoko", paminėjo vienuoliško gyvenimo 50 m. sukaktį.

• **Jurgis Bradūnas**, iš Chicagos, pradėjo dirbti dirbti Amerikos Balso radijo lietuvių skyriuje Washington.

• **Kun. J. Bakšys**, buvęs ilgametis Rochesterio šv. Jurgio parapijos klebonas, daug padėjęs po II Pas. karo lietuviams atvykti į JAV, rugp. 25 d. mirė senelių prieglaudoj Rochesterio, sulaukęs 84 m. amžiaus. Iki paskutinės gyvenimo dienos skaitė Dirvą, kurią jam prenumeruodavo dr. D. Degėsys.

DR. VYTAUTUI ir LYDIJAI

Č E P A M S

ir jų sūnui GINTARUI, netekus mylimos

dukters ir sesers VILIJOS, gilią užuo-

jautą reiškia

Eugenijus ir Irena
Manomaičiai,
Auginas su šeima,
Rymas ir Povilas

Tautinės Sąjungos nariui, Vilties Draugijos šimtininkui ir dideliui Dirvos rėmėjui

A. A.

STASIUI LUKOŠEVIČIUI

mirus, jo broliams, seserims ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą

ALT S-gos Valdyba,
Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

Garbingam ALT S-gos Elizabetho skyriaus nariui

A. A.

STASIUI LUKOŠEVIČIUI

mirus, jo broliams BENUI, PETRUI, seseriai VALERIJAI ir likusioms Lietuvoje seserims reiškia nuoširdžią užuojautą

ALT S-gos Elizabetho
Skyriaus Valdyba
ir nariai

Tauriam Zarasų krašto švietėjui,

KOSTUI ROKUI

Amžinybėn iškeliavus, jo žmoną, Sibiro tremtinę, STEFANIJĄ ir dukrą NIJOLĘ su šeima, liūdesyje užjaučiame:

Birutė ir Bronius Girniai,
Justinas Preibys,
Balys Rūkštelė,
Petras Rūkštelė,
Alfas Šukys,
Vincas Tamošiūnas,
Antanas Vaitėnas

A. † A.

PIJUI ZORSKAI

mirus, jo sūnus JONĄ ir ROMĄ, marčią AL-

DONĄ, anūką VYTUKĄ ir gimines giliai

užjaučiame ir liūdimė drauge.

Jokūbas Gražys
su šeima
ir
Ernestina Gražienė

A. A.

KOTRYNAI

NASVYTIENEI-GARMUTEI

mirus, jos vyrą ANTANĄ, sūnus DONATĄ ir MINDAUGĄ, brolių ANTANĄ GARMŲ ir brolienę VERUTĘ, o taip pat ir visus velionės artimuosius, širdingai užjaučia

clevelandiečiai:

J. J. Daugėlai
O. J. Juozaičiai
I. J. Kapčiai
E. V. Mazoliauskai
E. P. Mikšiai
L. S. Slabokai
J. A. Šalkauskai

Florida

Mūsų mielum

A. A.

STASIUI LUKOŠEVIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo broliams, seserims ir artimiesiems

Dr. Vaclovas ir Emilija
Č e k a i